

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜFD)

Bolu Abant İzzet Baysal University
Journal of Faculty of Education

2022, 22(4), 1419 – 1446.

<https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2022.22.74506-1003537>

Pandemi Döneminde İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Velilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri

Opinions of First Year Student Parents on Distance Education During the Pandemic Period

Emine Aruğaslan¹, Betül Özaydın Özkara², Hanife Çivril³

Geliş Tarihi (Received): 01.10.2021

Kabul Tarihi (Accepted): 15.05.2022

Yayın Tarihi (Published): 29.12.2022

Öz: Bu çalışmada, ilkököl birinci sınıfa giden öğrenci velilerinin pandemi döneminde uzaktan eğitim süreci hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla 9 anne, 7 baba olmak üzere toplam 16 ebeveyneden toplanmıştır. Görüşme verileri, içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda 4 kategori, 10 alt kategori ve 37 kod belirlenmiştir. Alt kategori ve kodlar; eğitim-öğretim süreci, evde eğitim, etkileşim ve destek kategorileri altında toplanmıştır. Velilerin görüşleri bu kategoriler altında detaylı olarak incelenerek açıklanmıştır. Veliler çocuklarının uzaktan eğitimde okuma-yazma gibi konularda akademik başarı gösterdiklerini belirtmişlerdir. Velilerin en az öğretmenler kadar çaba sarf ettiği, ev ve iş hayatlarına ek olarak sorumluluklar yükledikleri görülmüştür. Veliler çocuklarına eğitsel, psikolojik ve teknolojik desteklerde bulunmuşlardır. Pandemi sürecinde öğrenci-öğretmen, öğrenci-öğrenci arasındaki iletişim azalırken; veli-öğretmen arasındaki etkileşim artmıştır. Teknolojik anlamda pandeminin başında veli, öğretmen ve öğrenci açısından bazı aksaklıklar yaşansa da zamanla üstesinden geldiği görülmüştür. Veliler gelecek yıllarda uzaktan eğitimin, çocuklarının eğitimlerine destek olarak kullanılabilmesi ama geleneksel birinci sınıf eğitimi için uygun olmadığı görüşüne sahiptirler. Ayrıca veliler uzaktan eğitimi, salgın gibi okula gitmenin mümkün olmadığı durumlarda kesintisiz eğitim sağlayan önemli bir sistem olarak vurgulamışlardır. Uzaktan eğitimin küçük yaş gruplarında akademik başarı sağladığı ancak yaş grubuna bağlı olarak veli desteğinin son derece önemli olduğu söylenebilir. Bu konuda velilerde farkındalık oluşturulması yönünde çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, uzaktan eğitim, veli görüşleri, birinci sınıf öğrencileri

&

Abstract: In this study, it is aimed to determine the views of the parents of the first year primary school students about distance education process during the pandemic period. For this purpose in this study, case study design, one of the qualitative research methods, was used. The research data were collected from a total of 16 parents, 9 of whom were mothers and 7 of whom were fathers, through a semi-structured interview form. The interview data were analyzed using the content analysis method and 4 categories, 10 subcategories, and 37 codes were constructed. Subcategories and codes were gathered under the categories of education-teaching process, home education, interaction, and support. The views of the parents were explained in detail under these categories. Parents stated that their children had academic success in distance education. It has been observed that parents make as much effort as teachers, and have responsibilities in addition to their home and work lives. Parents provided educational, psychological, and technological support to their children to complete their education. While the communication between student-teacher and student-student decreases during the pandemic process; interaction between parents and teachers has increased. Although there were some problems in terms of parents, teachers, and students at the beginning of the pandemic in terms of technology, it was seen that they were overcome over time. Parents have the view that distance education can be used to support their children's education in the coming years, but it is not suitable for traditional first grade education. In addition, parents emphasized distance education as an important system that provides students uninterrupted education in cases where it is not possible for them to go to school, due to the reasons like pandemics and other diseases. It can be said that distance education provides academic success in young age groups, but parent support is extremely important depending on the age group. It is recommended to carry out studies to raise awareness among parents on this issue.

Keywords: Pandemic, distance education, parent opinions, first-year students

Atıf/Cite as: Aruğaslan, E., Özaydın Özkara, B., & Çivril H. (2022). Pandemi döneminde ilkököl birinci sınıf öğrenci velilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(4), 1419-1446. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2022.22.74506-1003537>

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/ijaws>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2015 – Bolu

¹ Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi Emine Aruğaslan, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu, eminearugaslan@isparta.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-8153-9117>

² Doç. Dr. Betül Özaydın Özkara, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu, betulozaydin@isparta.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-2011-1352>

³ Dr. Öğr. Üyesi Hanife Çivril, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu, hanifecivril@isparta.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-2925-3688>

1. GİRİŞ

2019 yılının son aylarında ortaya çıkan Sars Cov-2 virüsünün neden olduğu Covid-19 hastalığının küresel olarak hızla yayılması, tüm ülkeleri önemli tedbirler almaya ve politikalar geliştirmeye zorlamıştır (Agaton & Cueto, 2021). Virüsün yayılımını kontrol altına almak için sokağa çıkma yasaklarının getirilmesi dünya çapında neredeyse tüm ülkeler tarafından benimsenen önlemlerden birisi olmuştur. İnsanların evlerinde kalmaya zorlanması, günlük yaşamın her alanını etkimiş ve etkilenen en önemli alanlardan biri de eğitim olmuştur. Tüm okulların kapanması, yüz yüze gerçekleştirilen geleneksel eğitim sürecinin askıya alınmasına neden olmuştur (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO], 2020). Bu koşullar altında, eğitim sürecinin aksamaması ve sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için esnek öğrenme modellerini destekleyen eğitim politikaları oluşturulmuştur. Pek çok ülke tarafından bu süreçte uzaktan eğitim, en uygun öğretme ve öğrenme yöntemi olarak değerlendirilmiştir (Hamaidi vd., 2021).

Uzaktan eğitim, öğrenenlerin mekân ve zaman bağlamında birbirinden ve öğrenme kaynaklarından uzakta olduğu ve öğrenme/öğretme süreçlerinin yürütülmesinde çeşitli iletişim teknolojilerinin kullanıldığı bir eğitim sistemi olarak tanımlanmaktadır (Ayдын, 2011; UNESCO, 2002). Uzaktan eğitim, ilk olarak öğretim materyallerinin posta sistemleri aracılığı ile öğrenenlere gönderilmesi ile başlamış ve teknolojik gelişmelere paralel olarak ilerlemeler göstermiştir. 21. yüzyılda uzaktan eğitim, informal ve formal ortamlarda internet aracılığı ile çevrimiçi veya çevrimdışı sunulmakta ve öğretim materyallerinin geliştirilmesinde çeşitli görsel/işitsel teknolojiler kullanılmaktadır (Rumble, 2001). Uzaktan eğitim, bireylere zamandan ve mekândan bağımsız olarak kendi hızında ve kendi öğrenme tarzlarına uygun olarak öğrenme imkânı sağlamaktadır. Uzaktan eğitim önceleri eğitim hayatına devam edemeyen yetişkin bireyler için alternatif bir eğitim fırsatı olarak kabul edilirken günümüzde informal öğrenme ortamlarının yanı sıra yükseköğretim kurumları tarafından önlisans, lisans ve lisansüstü düzeyinde öğrenenlere uzaktan eğitim sunulmaktadır. Covid-19 pandemisi ile birlikte tüm dünyada sadece yükseköğretim kurumlarında değil okul öncesi, ilk ve orta öğretim düzeyinde de uzaktan eğitim tercih edilmiştir. İlk ve orta kademelerde uzaktan eğitime geçen ülkeler arasında Türkiye bulunmaktadır.

Covid-19 pandemisi, Türkiye’de ilk kez 2020 Mart ayında görülmüştür. İlk vaka sonrasında eğitime tüm kademelerde ara verilmiş, sonrasında salgının yayılımının önüne geçmek amacıyla eğitim-öğretime uzaktan eğitimle devam edilmiş ve 2019-2020 eğitim-öğretim yılı uzaktan eğitimle tamamlanmıştır. 2020-2021 eğitim-öğretim yılında ise yüz yüze eğitime aşamalı olarak geçilmiştir. İlk aşamada, 21 Eylül 2020 tarihinde yüz yüze eğitim, öğrencilerin okula adaptasyonlarının sağlanabilmesi için sadece okul öncesi eğitim ve ilkokul birinci sınıf öğrencileriyle başlamıştır. İkinci aşamada 12 Ekim 2020’de, üçüncü aşamada ise 2 Kasım 2020’de farklı eğitim düzeylerinde kademeli olarak yüz yüze eğitimlere geçilmiş ve bu süreçlerde yüz yüze eğitime ek olarak uzaktan eğitim uygulanmıştır. Salgının seyirindeki yükselişten dolayı 20 Kasım 2020 tarihi itibarıyla MEB’e bağlı tüm kurumların 4 Ocak 2021 tarihine kadar eğitim-öğretim faaliyetlerine uzaktan eğitim yoluyla devam edeceği kararı alınmış, ancak bu süre 22 Ocak 2021 tarihine kadar uzatılmıştır. 15 Şubat 2021 tarihinde başlayan ikinci dönemde yine benzer şekilde kademeli olarak yüz yüze eğitime geçilmesi kararı alınmış ve yayınlanan usul ve esaslar doğrultusunda az nüfuslu yerleşim yerlerindeki okullarda tam zamanlı ve yüz yüze eğitime başlanmıştır. 1 Mart 2021 tarihinde ise ilkokullardaki tüm sınıf düzeylerinde, 8. ve 12. sınıflarda haftada 2 gün olmak üzere yüz yüze eğitime geçilmiştir. Bu kademelerde yüz yüze eğitimin yanı sıra ve ortaokul 5., 6. ve 7. sınıflarda uzaktan eğitime devam edilmiştir. 15 Nisan 2021’de okul öncesi, 8. ve 12. sınıflar haricinde salgının seyri nedeniyle yeniden uzaktan eğitime geçilmiştir. 1 Haziran 2021 tarihinde de kademeli normalleşme kapsamında tüm ilkokul ve okul öncesinde, 7 Haziran 2021 tarihinde de ortaokul ve liselerde haftada 2 gün yüz yüze eğitime geçilmiştir. 2020-2021 eğitim öğretim yılı 2 Temmuz 2021’de yüz yüze eğitimle sona ermiştir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2021).

Uzaktan eğitime ani geçiş ve sonrasında yaşanan süreç yöneticileri, öğretmenleri ve öğrencileri olduğu kadar ebeveynleri de zorlamıştır (Cachón-Zagalaz vd., 2020). Ebeveynler, bu süreçte daha fazla sorumluluk almak durumunda kalmışlardır. Öğretmenlerin ve öğrencilerin çevrim içi eğitim gördükleri

bu yeni öğrenme yöntemine öğrencilerin uyum sağlamalarını kolaylaştırmak için ebeveynlerinin ek desteği önem kazanmıştır (Zaccoletti vd., 2020). Özellikle henüz kendi kendine öğrenme becerilerini geliştirememiş başta ilkokula yeni başlayan olmak üzere küçük yaş grubundaki öğrenciler için öğrenme etkinliklerini yönetme konusunda ebeveyn desteği gerekli hâle gelmiştir. Dolayısıyla pandemi döneminde ebeveynler, çocuklarının eğitimlerinde daha fazla görev üstlenmek ve dolaylı olarak eğitimlerine katılmak durumunda kalmışlardır (Kırmızıgül, 2020). Ebeveynler, çocuklarının öğrenmesinde ön planda olduklarından ve uzaktan eğitim ortamında çocuklarının eğitim sürecinin birer gözlemcisi olduklarından, pandemi sırasında çocukların uzaktan eğitim sistemini kullanma deneyimini onların gözünden değerlendirmek önemlidir.

Pandemi sürecinde dünyada ve Türkiye’de çeşitli eğitim kademelerinde öğrenim gören öğrenci velilerinin uzaktan eğitim algılarını ve uzaktan eğitime yönelik görüşlerini ortaya çıkarmaya yönelik çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Warlenda vd. (2021), Covid-19 döneminde ilkokulda, uzaktan eğitim uygulamasına yönelik velilerin algılarını incelemiştir. Lase vd. (2021), ilköğretim öğrencilerinin velilerin uzaktan eğitime yönelik algılarını ve tutumlarını araştırmıştır. Abuhammad (2020), Ürdün’deki koronavirüs salgını sırasında çocuklarının karşılaştığı uzaktan eğitim zorluklarına ilişkin ebeveynlerin algılarını değerlendirmek amacıyla ebeveynlerin oluşturduğu Facebook gruplarında yayınlanan içeriği incelemiştir. Hamaidi vd. (2021), Ürdün’deki ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin ebeveynlerinin uzaktan eğitim sürecine yönelik algılarını değerlendirmiştir. Agaton ve Cueto (2021), evde eğitim esnasında öğretmen olarak görev yapan K-12 öğrenci ebeveynlerinin deneyimlerini incelemiştir. Türkiye’de yapılan çalışmalarda ise Arslan vd. (2021), ortaokul öğrenci velilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşlerini; İnci Kuzu (2020), ilkokul öğrenci velilerinin EBATV ve EBA vasıtasıyla verilen uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini incelemiştir.

Bu çalışma, ilkokul birinci sınıfa pandemi döneminde başlayan öğrencilerin velilerini ele almaktadır. 2020-2021 eğitim-öğretim yılında birinci sınıf öğrencileri her ne kadar yüz yüze eğitimle okula başlasalar da eğitimlerinin çoğunu evde uzaktan eğitimle almışlardır. İlkokul birinci sınıf, öğrencilerin sadece okuma-yazma gibi akademik becerilerini geliştirdikleri bir eğitim düzeyi değil, aynı zamanda okulu tanıyabildikleri, okul kurallarını öğrendikleri, çalışma disiplini edindikleri önemli bir eğitim düzeyidir. Bu yüzden birinci sınıfın, geri kalan eğitim hayatını belirlediği ve öğrencinin bu süreçte ister yüz yüze eğitim olsun ister uzaktan eğitim olsun çok iyi desteklenmesi gerektiği söylenebilir. Öğrencilerin birinci sınıfta eğitimle yeni tanışıyor olmasından dolayı öğrenmelerinde ebeveynlerin rolü büyüktür. Yapılan çalışmaların çoğunlukla öğretmen ve öğrencilere yönelik olduğu, velilere yönelik çalışmaların ise kısıtlı olduğu ve özellikle ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin velileriyle ilgili yapılan çalışmaların yetersiz olduğu söylenebilir. Belirtilen tüm bu sebeplerden yola çıkarak uzaktan eğitimin hem akademik hem de günlük yaşama etkisini ortaya çıkarmak amacıyla bu sürecin velilerin bakış açısı ile değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu çalışmada 2020-2021 eğitim-öğretim yılında birinci sınıfa başlayan öğrencilerin velilerinin uzaktan eğitim süreci hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın deseni

Bu çalışmada, pandemi döneminde uzaktan eğitimle öğrenim gören ilkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin uzaktan eğitim süreci hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, Creswell (2007) tarafından belirli bir durumun veya olayın, belirli bir zaman dilimi içinde, görüşme ve gözlem gibi veri toplama araçlarıyla değerlendirilerek derinlemesine analiz edilmesi olarak tanımlanmaktadır.

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubu, çocuğu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Isparta ilinde ilkokul birinci sınıfa başlamış olan toplam 16 öğrenci velisinden oluşmaktadır. Katılımcılar seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme göre seçilmiştir. Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir. Katılımcıların isimleri araştırma etiği açısından gizlenerek K1, K2 gibi kodlarla verilmiştir.

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Çocuğunun Okul Türü	Çocuk Sayısı
K1	Kadın	37	Özel	1
K2	Erkek	39	Özel	1
K3	Kadın	39	Devlet	2
K4	Erkek	36	Devlet	1
K5	Erkek	41	Devlet	2
K6	Kadın	39	Özel	1
K7	Kadın	36	Devlet	1
K8	Kadın	40	Özel	1
K9	Kadın	34	Devlet	1
K10	Erkek	40	Özel	1
K11	Erkek	39	Özel	1
K12	Kadın	42	Özel	2
K13	Erkek	43	Özel	2
K14	Kadın	39	Devlet	2
K15	Kadın	35	Devlet	2
K16	Erkek	35	Devlet	2

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formda velilerin eğitim-öğretim sürecinde uzaktan eğitimle ilgili deneyimlerini ve genel görüşlerini belirlemek amacıyla toplam 7 soru bulunmaktadır. Sorular oluşturulduktan sonra uzaktan eğitim alanında çalışmaları bulunan 2 akademisyenden uzman görüşü alınmış ve son haline getirilmiştir. Sonrasında soruların anlaşılabilirliğinin değerlendirilmesi amacıyla 2 veli ile ön görüşme yapılmış ve bu görüşmeler sonucunda sorularda güncellemeler gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun son şekli aşağıda verilmiştir.

- 1- Kendinizi tanıtır mısınız? (Demografik veriler: yaş, çocuk sayısı, çalışılan kurum, uzaktan eğitim tecrübesi, çocukla ilgilenen ebeveyn)
- 2- Çocuğunuzun 1. sınıfta aldığı eğitimin bu sürece denk gelmesini nasıl karşıladınız?
- 3- Uzaktan eğitim sürecini ve deneyimlerinizi detaylı olarak anlatır mısınız? (Ders süreleri, kullanılan cihazlar, canlı derslerin işlenişi, yaşanan teknik problemler, kullanılan platformlar, ödevler, projeler, ders dışı etkinlikler gibi)
- 4- Uzaktan eğitim sürecinin yönetilmesinde sınıf öğretmeniyle ve okul idaresiyle ilgili düşünceleriniz/gözlemleriniz nelerdir? (Eğitim-öğretim faaliyetleri, kullanılan teknolojiler, öğretim materyalleri, akademik-teknik destek gibi)
- 5- Çocuğunuzla ilgili uzaktan eğitim sürecindeki gözlemleriniz nelerdir?
- 6- Çocuğunuzun uzaktan eğitim almış olmasının günlük yaşamınıza etkisi nasıl oldu? Neler değişti?
- 7- Eğitim-öğretim süreci sonunda uzaktan eğitimle ilgili genel düşünceleriniz neler oldu? Daha iyi yapılandırılması için neler önerirsiniz?

Çalışma pandemiye gerçekleştirildiğinden, görüşmeler 14 katılımcıyla video konferans ve telefonla iletişim kurularak, 2 katılımcıyla sosyal mesafe kurallarına dikkat edilerek eğitim-öğretim yılı tamamlandıktan sonra yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşme süreleri 21-49 dakika arasında değişmektedir. Dijital ortama kaydedilen görüşmelere ait ses kayıtları, araştırmacılar tarafından bilgisayarda dikte edilerek kelime işlemci programına aktarılmıştır. Aktarım sonrasında Times New Roman yazı tipi, 12 punto ve tek satır aralığı olacak şekilde 148 sayfalık doküman oluşturulmuştur.

2.4. Verilerin analizi

Görüşme verileri, içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizinde, elde edilen verileri açıklamak için kavramlar ve ilişkiler saptanır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Çalışmada yazılı hâle getirilen veriler, NVivo programı kullanılarak araştırmacılar tarafından ayrı ayrı kodlama yapılarak kategori ve alt kategoriler oluşturulmuştur. İlk kodlama sonrasında araştırmacılar bir araya gelerek oluşturdukları kategori ve alt kategorileri karşılaştırmışlardır. Araştırmacılar arasındaki uyumu belirlemek için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü (Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)) kullanılmış ve uyum yüzdesinin %54 olduğu tespit edilmiştir. Uyumun az olması nedeniyle ilgili kategoriler gözden geçirilerek fikir birliğine varılarak bu oran %87 olarak belirlenmiştir. İçerik analizi sonucunda oluşan kategori, alt kategori ve kodlara ait frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.

2.5. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 09.08.2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: E-96714346-050.99-30544

3. BULGULAR

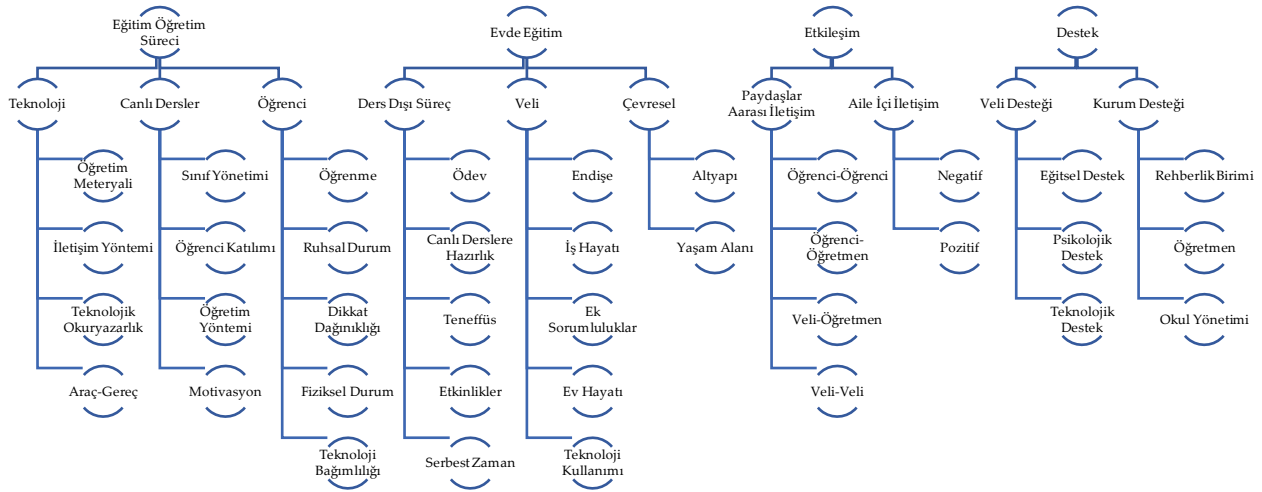
Bu bölümde öncelikle velilerin uzaktan eğitim hakkındaki genel bilgi düzeyleri, uzaktan eğitim sürecinde ders planı, kullanılan platformlar ve öğrenciyle anne-babadan en çok kimin ilgilendiği konusundaki bulgular sunulmuştur. Sonrasında analiz edilen veli görüşleriyle ilgili bütünsel ve derinlemesine bir bakış açısıyla oluşturulan kategori, alt kategori ve kodlar ile örnek katılımcı ifadelerine yer verilmiştir.

Velilerden elde edilen demografik verilere göre uzaktan eğitimde en çok kullanılan platformun EBA TV ve Zoom olduğu söylenebilir. Aynı zamanda İngilizce, Robotik Kodlama gibi dersler için ücretsiz yazılımların da öğretmenler tarafından öğrencilere kullandırıldığı görülmüştür. Cep telefonları ve WhatsApp gibi ücretsiz mesajlaşma programları aracılığıyla da tüm paydaşlar arasında iletişim sağlanmıştır. Eşler arasında çocuk ile en çok kimin ilgilendiği sorulduğunda bu rolü daha çok annenin üstlendiğini söylemek mümkündür. Bu durumun yalnızca uzaktan eğitimde değil yüz yüze eğitimde de öğrencinin sorumluluğunu alan tarafın genellikle anne olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Velilerin pandemi öncesinde uzaktan eğitime dair tecrübelerinin farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Velilerden 6'sı uzaktan eğitimi çevresinden duyduğu kadar bildiğini, 2'si üniversitede uzaktan eğitimle ders verdiğini, 2'si hem ders verdiğini hem akademik çalışmalar yaptığını, 1'i açık öğretimde okuduğundan bilgi sahibi olduğunu ve 5'i hiçbir bilgisinin olmadığını belirtmiştir. Velilerin büyük

çoğunluğunun pandemi öncesinde uzaktan eğitim hakkında detaylı bilgi sahibi olmadığı ancak çocukları ile birlikte bu süreci yönetirken tecrübe kazandıkları sonucuna varılabilir. Uzaktan eğitimde yapılan canlı ders saatlerinin sürelerine yönelik sonuçlar incelendiğinde 13 veli, ders süresinin 30 dakika teneffüslerin 10 dakika olduğunu ve gün içinde altı ders yapıldığını ifade etmişlerdir. Velilerden 2'si ise canlı ders süresinin 40 dakika, 1'i ise 20 dakika sürdüğünü belirtmiştir. Okul türüne göre canlı ders saatlerinin süreleri ve haftalık ders programları farklılık göstermiştir.

Velilerle yapılan görüşmeler sonucunda tüm sorulardan elde edilen veriler kodlanmış ve bu kodlardan alt kategoriler ve kategoriler oluşturulmuştur. Araştırmada toplamda 4 ana kategori ortaya çıkmış ve bu kategoriler bulguların temelini oluşturmuştur.

Şekil 1. Kategori, alt kategori ve kodlara aile şematik gösterim

Bulguların genel çerçevesini oluşturan bu kategoriler, ayrı ayrı başlıklandırılarak kodlara ait frekans ve yüzdelik bilgileri ilgili başlık altında tablolarda verilmiş, alt kategorilerin hangi kavramsal ifadeleri kapsadığı belirtilmiş ve alt kategorilere ait tüm kodlar örnek ifadelerle açıklanmıştır. “Eğitim-öğretim süreci” kategorisi; 3 alt kategoriden ve 13 koddan, “evde eğitim” kategorisi; 3 alt kategoriden ve 12 koddan, “etkileşim” kategorisi; 2 alt kategoriden ve 6 koddan ve son olarak “destek” kategorisi ise 2 alt kategoriden ve 6 koddan oluşmaktadır (Şekil 1).

3.1. Eğitim-öğretim süreci

Birinci sınıf öğrenci velileri ile yapılan ve uzaktan eğitim değerlendirmelerini içeren görüşmeler neticesinde oluşturulan kategorilerden Eğitim-öğretim süreci pandemide gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetlerine ait kodlamaları kapsamaktadır.

Tablo 2.

Eğitim Öğretim Süreci Kategorisine Ait Alt Kategoriler ve Kodlar

Kategori	Alt Kategori	Kod	f	%
Eğitim-Öğretim Süreci	Teknoloji (%41.30)	Öğretim Materyali	41	16.60
		İletişim Yöntemi	29	11.74
		Teknolojik Okuryazarlık	23	9.32
		Araç-Gereç	9	3.64
	Canlı Dersler (%32.38)	Sınıf Yönetimi	25	10.12
		Öğrenci Katılımı	23	9.31
		Öğretim Yöntemi	17	6.88
		Motivasyon	15	6.07

Tablo 2. Devamı

Eğitim Öğretim Süreci Kategorisine Ait Alt Kategoriler ve Kodlar

Kategori	Alt Kategori	Kod	f	%
	Öğrenci (%26.32)	Öğrenme	22	8.92
		Ruhsal Durum	19	7.69
		Dikkat Dağınıklığı	11	4.45
		Fiziksel Durum	8	3.24
		Teknoloji Bağımlılığı	5	2.02
Toplam			247	100.00

Eğitim-öğretim süreci kategorisinin altında yer alan alt kategoriler; teknoloji (%41.30), canlı dersler (%32.38) ve öğrenci (%26.32) olarak belirlenmiştir. Tablo 2’de bu alt kategorilere ait kodlar verilmiştir.

3.1.1. Teknoloji

Teknoloji alt kategorisi; eğitim-öğretim sürecinde kullanılan materyalleri, teknolojik araç ve yöntemleri, süreçte kullanılan iletişim yöntemini ve öğretim elemanının teknolojik okuryazarlık durumunu ifade etmek için kullanılmıştır. Bu alt kategori öğretim materyali, iletişim yöntemi, teknolojik okuryazarlık ve araç-gereç kodlarından oluşmaktadır. Öğretim materyali, ders esnasında ve ders dışında kullanılan yazılım veya dokümanları; iletişim yöntemi, öğretmenin velilerle görüşme yöntemini; teknolojik okuryazarlık, öğretmenin ve öğrencilerin teknolojiye ilişkin yeterlilik düzeylerini ve araç-gereç ise canlı ders esnasında öğretmenin kullandığı teknolojik cihazları ifade etmektedir.

3.1.1.1. Öğretim materyali. Teknoloji alt kategorisinde en çok ifade edilen görüş öğretim materyali başlığı altında toplanmıştır. Öğretim materyali; eğitim-öğretim sürecinde öğretmenler tarafından ana veya ek kaynak olarak kullanılan yazılımları ve diğer teknolojik ortamları içermektedir. Öğretim materyalleriyle ilgili veli görüşleri aşağıdaki gibidir:

...EBA’nın kendi sitesinden de öğretmenimiz ödevler tanımlıyor veya videolar gönderiyordu. (K3)

Ücretsiz olan siteler varmış. Quizlet gibi. İşlediği konularla ilgili hemen böyle bir saniyelik sorular geliyor karşımıza. Orada sıralamaya falan sokuyor. (K15)

Öğretmenimize çizgili defter yazılımı bulduk. Birinci sınıfa özgü çizgili defter. Çünkü orada dört satır var. Dört çizgiye nasıl sığdıracağından bahsedildi. (K16)

Öğretim materyali olarak okullarda daha çok ücretsiz sitelerden yararlanıldığı ve özellikle de İngilizce dersi için kullanılan bu platformlar aracılığıyla öğrencilerin eğlenerek öğrendiği veliler tarafından dile getirilmiştir. Bu platformların büyük bir çoğunluğunun pandemi öncesinde de var olduğu ancak kullanılmadığı ifade edilmiştir. Pandeminin, süreç içerisinde hem öğretmene hem de öğrenciye bu sistemlerin sadece bu tür salgın hastalıklarda değil, yüz yüze eğitimde de ek kaynak olarak kullanılacağı tecrübesini kazandırdığı düşünülmektedir.

3.1.1.2. İletişim yöntemi. Veli-öğretmen arasındaki iletişiminin genellikle telefon aracılığıyla yapıldığı görülmüştür. Yöntem olarak sesli arama ve özel mesajlaşmanın kullanıldığı, ayrıca mesajlaşma uygulamaları üzerinden veli grupları oluşturularak da iletişim sağlandığı dile getirilmiştir. Veli toplantıları ise telekonferans yöntemiyle bireysel veya grup olarak yapılmıştır.

3.1.1.3. Teknolojik okuryazarlık. Öğretmenlerin teknolojik okuryazarlıklarının genel olarak yeterli düzeyde olduğu ve bazı öğretmenlerin süreç içerisinde kendilerini geliştirme çabası içine girdikleri ifade edilmiştir.

Öğretmenimiz pandemi başladığında dördüncü sınıf okutuyordu. O dönem çok zorlandığını söyledi bize. Okullar açıldı, kasım ayında tekrar kapandı, o süreçte öğretmenimiz bilgisayar kurslarına katılmış. Bu konuda öğretmenimiz çok çalıştı. Kendisini de geliştirdi. (K15)

Veliler bu süreçte çocuklarının teknolojik okuryazarlık düzeylerinin de arttığını ifade etmişlerdir.

En çok hoşuma giden aslında benim teknolojiye uzak kalmamış olmaları. Çok ciddi anlamda bu yaşta teknoloji bu kadar öğreniyor olmaları belki de bu çocuklar üniversitede öğrenecekleri şeyleri ilkokul birde öğrendiler. (K13)

3.1.1.4. Araç-gereç. Öğretmenlerin canlı derslerini daha verimli işlemek adına yazı tahtası, akıllı tahta, tablet gibi teknolojik araç-gereç kullandıkları belirtilmiştir. 1 öğretmenin çalıştığı kurumun teknik imkânlarından faydalanmak için okula gittiği şu şekilde ifade edilmiştir:

...Aslında okullar kapalıyken öğretmenler evden ders yapabiliyordu. Buna rağmen öğretmenimiz okuldan yapmayı tercih ediyordu. Dokunmatik ekranı, akıllı tahtayı kullanabilmek için. (K1)

3.1.2. Canlı Dersler

Canlı dersler, öğrencilerin ve öğretmenin eşzamanlı olarak teknolojik bir yazılım aracılığıyla ders işleme sürecini ifade etmektedir. Pandemi döneminde veliler de ders işleme sürecine dahil olmak durumunda kalmışlardır. Bu yüzden veliler canlı derslerle ilgili görüşlerini sıklıkla dile getirmişlerdir. Belirtilen bu görüşler sınıf yönetimi, öğrenci katılımı, öğretim yöntemi ve motivasyon olarak kodlanmıştır. Sınıf yönetimi, velilerin gözünden öğretmenin sınıfı nasıl idare ettiğini; öğrenci katılımı, çocuklarının derslere katılımını; öğretim yöntemi, öğretmenlerin ders işleme sürecinde kullandığı yöntem ve teknikleri; motivasyon ise öğrencilerin derse katılımını sağlamak için kullanılan motivasyon kaynaklarını ifade etmektedir.

3.1.2.1. Sınıf yönetimi. Canlı dersler alt kategorisinde en çok ifade edilen görüş sınıf yönetimidir. Öğrenciler eğitim-öğretim yılı başında 1 ay süreyle yüz yüze eğitim almışlardır. Bu durumun öğretmenin canlı derslerinde sınıf yönetimine katkı sağladığını belirten velilerin görüşleri aşağıda verilmiştir.

Dönem başladığında yaklaşık bir ay yüz yüze gitmişlerdi. Bu süreç kural öğrenme süreci oldu. Öğretmenimiz 'iyi ki böyle bir süreç oldu, birbirimizi tanıdık böylece daha fazla sözümü dinleyebiliyorlar' demişti. (K1)

Öğretmenlerin sınıf yönetimiyle ilgili sınıfta uyulması gereken kurallar ve ders anlatım esnasında izledikleri yöntemlere ilişkin veli görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

...Herkes ekranın karşısında parmak kaldırıyor. Öğretmenin söz hakkı verdiği kişi konuşuyordu. Ötekiler bilse bile kesinlikle atlamıyorlardı. Belki onu sınıfta bile sağlamak zor. Ama uzaktan eğitimde bile öğretmen bunu sağladı. (K8)

Ayrıca sınıf yönetiminde canlı ders esnasında bazı sorunların olduğunu ancak süreç içerisinde bu sorunların üstesinden geldiğini düşünen velilerin de olduğu belirlenmiştir.

İlk zamanlarda öğretmenlerde kamera karşısında ders anlatmanın sınıf yönetimi anlamında problem olduğunu gördük. Ama hemen adaptasyonlarını sağlayabildiler. (K16)

3.1.2.2. Öğrenci katılımı. Öğrenci katılımı açısından öğrencilerin fiziksel olarak devamsızlık yapmadığı ve çoğunlukla derse katılım konusunda sorumluluk bilincine sahip oldukları ancak katılım isteksizliği yaşayan öğrencilerin de bulunduğu belirlenmiştir.

Çocuğum canlı derslerde aktifti, parmak kaldırıyor. Öğretmen özellikle çekinen çocukları tespit ettiği için onları sürekli derse katmaya çalışıyor. Çocuğum da öğretmen söz hakkı verirse konuşuyordu. (K15)

Kızım, bazı derslere katılmak istemedi. Biz de çok zorlamadık. Özellikle ilkokul 1.sınıf çocuğunun 6-7 saat uzaktan eğitim alıp Türkçe, Matematik dersiyse üstüne bir de bilgisayar, satranç dersine girmesi çok da ilgisini çekmedi. Ama resim derslerini hiç kaçırmadı. (K11)

3.1.2.3. Öğretim yöntemi. Öğretim yöntemi olarak çoğunlukla düz anlatım, soru-cevap ve sesli okuma yöntemleri tercih edilmiştir. Bu süreçte ekran paylaşımı ile elektronik öğretim materyallerinin sunulduğu ve basılı materyallerin de sıklıkla kullanıldığı veliler tarafından ifade edilmiştir. Sınıfların kalabalık

olması veya süre kısıtından dolayı soru cevap gibi bazı yöntemlerde aksaklıklar yaşandığı da belirtilmiştir.

Öğretmen derslerini tamamen sınıftan yaptı. Dolayısıyla sınıftan yaptığı dönemlerde akıllı tahtası, akıllı kalemi vardı. Dokunmatik ekranın sunmuş olduğu olanakları çocuklar için kullanabiliyordu. (K2)

Sınıfın 34 kişi olması öğretmenin herkese sırayla söz vermesi mesela bir tane metin var tek tek hepsini okuduğu dönemde inanılmaz sıkılıyordu. O dönemde kâğıt koyuyordum önüne, resim yapıyordu, oyuncaklarıyla oynuyordu. (K14)

3.1.2.4. Motivasyon. Öğretmenler tarafından motivasyon kaynağı olarak çoğunlukla sözel ifadeler, puan sisteminin kullanıldığı yazılımlar, hediyeler ve ders programında derslerin yer değişimi gibi uygulamaların kullanıldığı belirlenmiştir.

Motivasyonu dağıldığında tek tek isimlerini söylüyor, puanlar veriyordu. Motivasyonlarını topluyordu. Bazen de hediye veriyor, teşvik ediyordu. (K10)

...‘Saçım çok güzel olmuş, bugün okumanı çok beğendim’ gibi ders esnasında çocukları motive ediyordu. Velilere, çocuklara başarı belgeleri hazırlattı çocukların resmi üzerinde olan. Çocukları motive edici kalemler olsun toplar olsun, tohum diktiriyordu mesela. ‘Hem siz okumayı öğreneceksiniz hem o büyüyecek sizinle beraber’ diye onları hep motive etti. (K15)

...Class Dojo’da puan sistemi kullandılar. Herhalde 100 puan olana madalya takacağız, poz vereceksiniz falan gibi. Bu sürükleyici etki yaratıyor bence. Çocuğum sürekli geliyor ‘80 aldım, 90 aldım, 100’e çok az kaldı’ diyor. (K8)

3.1.3. Öğrenci

Öğrenci alt kategorisi; eğitim-öğretim sürecinde öğrencilerin içinde bulunduğu durumlar için kullanılmıştır. Bu alt kategori öğrenme, ruhsal durum, dikkat dağınıklığı, fiziksel durum ve teknoloji bağımlılığı kodlarından oluşmaktadır. Öğrenme, uzaktan eğitimle yapılan derslerde öğrencilerin öğrenme durumunu; ruhsal durum, bu süreçte öğrencilerin yaşadığı psikolojik durumları; dikkat dağınıklığı, canlı dersler esnasında yaşamış oldukları dikkat dağınıklığını; fiziksel durum, uzaktan eğitim sürecinde yaşanan fiziki rahatsızlıkları ve teknoloji bağımlılığı ise öğrencilerin bu süreçte teknolojik araçlara olan düşkünlüğünü ifade etmektedir.

3.1.3.1. Öğrenme. Öğrenci alt kategorisinde en çok ifade edilen görüş öğrenme olmuştur. Veliler, uzaktan eğitime geçiş sürecinde çocuklarının öğrenmeleri konusunda oldukça tedirgin olduklarını ancak ilerleyen süreçte bu konuda herhangi bir sorun yaşanmadığını ve çocuklarının uzaktan eğitim ortamında da öğrenebildiğini belirtmişlerdir.

Biraz tedirgindim süreç nasıl ilerleyecek, uzaktan acaba nasıl olur diye. Ama sonra eğitim sürecinin güzel ilerlediğini gördüm. Öğrenmeyle ilgili bir sıkıntı yaşamadığımı fark ettim. (K1)

...Öğrenme açısından iyi gittiğimizi düşünüyorum. Yani harfleri yeterince verebildi. İlk dönem bitmeden okuma-yazmaya bütün öğrenciler geçebildi. (K7)

Bazı velilerin ikinci çocukları uzaktan eğitimle öğrenim görmek durumunda kaldığı için kıyaslamaya gitmiş ve öğrenme açısından farklılık yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

Kızım da oğlum da birinci dönemin son haftası okumayı öğrendi. Yani aynı dönemde öğrendiler. Başlangıçta uzaktan eğitimle okuma yazmayı herhalde ikinci dönemin sonuna anca öğreniriz demiştim. Beklemiyordum bu kadar. (K15)

K5 kodlu veli ise yüz yüze eğitimde olduğu kadar hızlı öğrenmenin gerçekleşmediğini belirtmiştir.

...Şuradan kıyaslayabilirim. Bir de oğlum var. Yine aynı öğretmeni okutuyordu. İkisinin gelişimini takip edebildiğim için okumaya geçme süresi açısından yaklaşık iki kat gibi bir süre fark etti. (K5)

3.1.3.2. Ruhsal durum. Ruhsal durum koduyla ilgili veli ifadelerinde olumsuz olarak, öğrencinin eğitim-öğretim süresince sıkıldığı, ağladığı, süreç ilerledikçe heyecanının ve motivasyonunun azaldığı görülmüştür.

Öğretmeniyle birebir öğrenemediği için bazı şeyleri algılayamıyordu, bilgisayar üzerinden. Oralarda biraz sıkılma, anlayamadığı için ağlama gibi ufak tefek şeyler oluyordu arada. (K10)

Bazen ders programı uzaktan eğitimde çok yoğun oluyordu. Bir çocuğun sabahdan akşama kadar ekran başında vakit geçirmesi çok kolay değil. O yüzden sıkılıyordu. (K12)

İlk başta çok heyecanlıydı, öğretmeniyle ve sınıfla bir şeyler paylaşmak istiyordu. Ama sonra koşturdu. Hiçbir derste bir şey söyleme isteğinin olmadığını fark ettim. (K6)

3.1.3.3. Dikkat dağınıklığı. Velilerin canlı ders esnasında tanık oldukları çocuklarının dikkat dağınıklığına neden olan olaylara ait görüşleri aşağıda verilmiştir:

Ders esnasında genelde masasının üzerinde bulunan materyaller, kalemiydi, oyuncağıydı, onlarla oynamaya başlayabiliyordu. (K11)

...Ekranın önünden kedi geçiyor. Bir yerden köpek gösteriliyor, ne bileyim bu benim kardeşim falan diye göstermek istiyor. (K8)

3.1.3.4. Fiziksel durum. Fiziksel durum kodunu oluşturan veli ifadelerinde, göz sağlığının olumsuz etkilenmesi, hareketsizlik gibi konular dile getirilmiştir.

...Göz sağlığı bazen rahatsız ediyordu, gözlük de kullanıyor. Ekran başında zararlı ışınlar alıyor. Arka arkaya iki gün böyle olduğunda gözleri kıpkırmızı oluyordu. ...Beni rahatsız eden ekranda bulunma süresi veya oturuş. Ayağa kalkmıyor, yürümüyor, gezmiyor. (K12)

3.1.3.5. Teknoloji bağımlılığı. Veliler çocuklarının teknoloji kullanımını kısıtlama noktasında sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. K5 kodlu velinin görüşü aşağıda verilmiştir.

Mecburen telefon tabletle bir arada yaşıyorlar. Ders bittikten sonra da tabii ki belirli süre bunları kullanmaya devam ediyorlar. Yüz yüze eğitimde biz bunu kısıtlıydık genelde. Ama uzaktan eğitimde kısıtlayamadık. (K5)

Eğitimin teknoloji temelli olarak verilmesi, öğrencilerin dijital araçlarla daha fazla iç içe olmasında büyük rol oynadığı söylenebilir. Derslerin çevrimiçi yapılması, ödevlerin çevrimiçi kaynaklar aracılığıyla verilmesi, paydaşlar arası iletişimin çevrimiçi platformlar aracılığıyla yapılması gibi nedenlerle teknolojiye duyulan gereksinim ve teknoloji kullanım süresi artmıştır. Bu durumda öğrencilerin boş zamanlarında da bu cihazları kullanma taleplerinde artış görüldüğü söylenebilir.

3.2. Evde eğitim

Evde eğitim olarak ifade edilen bu kategori evde gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetlerini, fiziksel düzenlemeleri ve veliler açısından sürecin değerlendirilmesini içermektedir.

Tablo 3.

Evde Eğitim Kategorisine Ait Alt Kategoriler ve Kodlar

Kategori	Alt Kategori	Kod	f	%
Evde Eğitim	Ders Dışı Süreç (%46.24)	Ödev	26	15.03
		Canlı Derslere Hazırlık	20	11.56
		Teneffüs	16	9.25
		Etkinlikler	15	8.67
		Serbest Zaman	3	1.73

Tablo 3. Devamı

Evde Eğitim Kategorisine Ait Alt Kategoriler ve Kodlar

Kategori	Alt Kategori	Kod	f	%
Veli (%30.06)		Endişe	20	11.56
		İş Hayatı	12	6.94
		Ek Sorumluluklar	11	6.36
		Ev Hayatı	8	4.62
		Teknoloji Kullanımı	1	0.58
Çevresel (%23.70)		Altyapı	21	12.14
		Yaşam Alanı	20	11.56
Toplam			173	100.00

Evde Eğitim; ders dışı süreç (%46.24), veli (%30.06) ve çevresel (%23.70) alt kategorilerinden oluşmaktadır. Canlı derslere hazırlık, teneffüsler, serbest zaman etkinlikleri gibi daha çok öğrenci-veli odaklı iş basamakları ders dışı süreç alt kategorisinde verilmiştir. Pandemide en az öğretmen kadar bu sürecin yönetilmesinde başrol oynayan velinin de yaşam standardının nasıl değiştiği, ev ve iş sorumlulukları arasında nasıl bir denge kurduğu gibi görüşler veli alt kategorisinde incelenmiştir. Çevresel alt kategorisi hem teknolojik gereksinimleri hem de öğrencinin eğitim öğretim sürecinde, hane halkının varlığı ile birlikte ev ortamını dersleri takip edebileceği bir ortama nasıl dönüştürdüğüne yönelik görüşleri içermektedir. Tablo 3'te bu alt kategorilere ait kodlar verilmiştir.

3.2.1. Ders Dışı Süreç

Ders dışı alt kategorisi; canlı ders dışında yapılan ve çoğunlukla öğrencinin sorumluluğunda bulunan ancak velinin de yönlendirici olduğu ödev, canlı derse hazırlık, ders etkinlikleri kodları ile daha çok öğrencinin vaktini dilediğince harcayabileceği teneffüs ve serbest zaman olarak kodlanmış faaliyetlerden oluşmaktadır.

3.2.1.1. Ödev. Ders dışı süreç alt kategorisinde en yüksek oranı ödev kodu oluşturmaktadır. Velilerin görüşleri incelendiğinde pandeminin başında genelde ödev konusunda genel kanının çocuklarının zorlandığı ve yapmak istemediği yönünde olduğu görülmüştür. Ancak süreç içerisinde düzenin oturduğu ve öğrencilerin ödev sorumluluklarının bilincine vardıkları söylenebilir.

Öğretmen ödevleri gönderdiğinde sayfalarını çocuğuma söylüyordum. Ödevleri anlamazsa açıklıyordum. Bazı günlerde 4-5 kere 'hadi ödevini yapman gerekiyor' diye söylediğim oluyordu. Bazı günlerde de söylemeden kitaplarını toparlayıp geliyordu, günden güne değişiyordu. (K12)

Ödev yapma konusunda uzaktan eğitimde bireysel davranamıyorlardı. Çünkü okulda öğrenciler birbirleriyle etkileşime girerek çözüm yolları bulabilirler. İlk çocuğumuz okulda bazı şeyleri yapıyordu. Eve geldiğinde çok fazla bize ihtiyaç duymuyordu. İkinci çocuğumda bu süreci tamamen biz başlatıyorduk. (K16)

...Ben kendimi çocuğumun öğretmeni olarak görmüyordum. Ödev gerginliğini aramıza sokmak istemedim. Zaten çocuklar sürekli kapalılardı ve enerjilerini atamıyorlardı. Tüm bunların üzerine bir de ödev stresini eklemek istemedim. (K9)

3.2.1.2. Canlı derslere hazırlık. Velilerin canlı derslere hazırlık konusunda vurguladıkları noktalar; çocuklarının sabah kalkma konusunda zorlandıkları, ders hazırlıkları yapılırken saati bilmedikleri için ebeveyn desteğine ihtiyaç duydukları ve uyguladıkları bazı ritüellerdir. Bazı veli görüşleri aşağıdaki verilmiştir.

Mesela benim işim oluyordu, çocuğum tabi takip edemiyordu, saatleri bilmediği için derslerin saatlerini kaçırabiliyordu. Hemen öğretmenler bize bilgi veriyordu, çocuğunuz derse girmedi diye. (K12)

Bazı ritüelimiz oldu. Sabah kalkıyor, üstünü değiştiriyor, saçını tarıyordu. (K14)

3.2.1.3. Teneffüs-etkinlikler-serbest zaman. Teneffüs kodunda veliler genellikle çocuklarının bu 10 dakikalık sürede dinlendiklerini, çizgi film izlediklerini, bir şeyler yiyip içtiklerini, oyuncaklarıyla oynadıklarını söylemişlerdir. Etkinlikler kodunda ise; öğretmenlerin öğrencileri sosyal açıdan da geliştirebilecek projelere dahil ettiklerini, evde veliyle birlikte kitap okuma saati belirlediklerini dile getirmişlerdir. Serbest zaman kodunda veliler öğrencilerin daha çok televizyon izlediğini, dijital oyunlar oynadıklarını belirtmişlerdir.

3.2.2. Veli

Veli alt kategorisi, eğitim sürecine daha fazla dahil olan velinin süreç hakkındaki genel görüşü, artan sorumluluk algısı, bu uygulamanın ev ve iş hayatına yansımaları ifade etmektedir. Bu alt kategori, endişe, iş hayatı, ek sorumluluklar, ev hayatı ve teknoloji kullanımı kodlarından oluşmaktadır. En çok dile getirilen endişe kodunda, eğitim-öğretimin uzaktan yapılmasının başlangıcındaki olumsuz duyguları; iş hayatı, bu sürecin iş yaşamına olan etkisini; ek sorumluluklar, velinin eğitim sürecinde artan görevlerini; ev hayatı, evden devam eden eğitim sürecinin ev hayatına olan yansımaları; teknoloji kullanımı ise veliden teknoloji konusundaki beklentileri içermektedir.

3.2.2.1. Endişe. Endişe kodu altında yer alan veli ifadeleri incelendiğinde velilerinin büyük bir çoğunluğu başlangıçta tedirgin olduklarını ancak zamanla uzaktan eğitime yönelik olumsuz bakış açılarının değiştiğini ifade etmişlerdir. Bazı velilerin dönem başında çocuklarını okula göndermemeyi düşündüğü ancak mecbur kaldığı da görülmektedir.

Başlangıçta göndermesem mi dedim. Uzaktan eğitimle yeteri kadar eğitim alabilecek mi diye tereddüt ettim. Ama göndermek zorunda kaldık. Şansımıza öğretmen çok iyiydi. Uzaktan eğitimi sevdirerek çocuklara eğitim verdi. (K15)

Bir veli ise uzaktan eğitim konusunda olumsuz başlayan bakış açısında bir değişim olmadığını ifade etmiştir.

Endişelendirdi, olumsuz karşıladık zaten. Daha sonrasında da hibrit eğitime geçince de çok verim alamadık açıkçası. O yüzden çok olumlu karşılamadık uzaktan eğitimin olmasını. (K5)

3.2.2.2. İş hayatı. İş hayatı koduyla ilgili ifadeler incelendiğinde, çocuklarının evde olması nedeniyle veliler kendi çalışma saatlerinde düzenleme yapma ihtiyacı hissetmişlerdir. Ebeveynlerden birinin evde bulunması gerektiği için iş hayatında bazı aksaklıkların yaşandığı şu şekilde dile getirilmiştir:

Her şeyi kızımıza göre planlamak zorundaydık. Mutlaka birinin kalması gerekiyor. İşlerimizi de ona göre ayarladık. (K11)

Eşim ev hanımı olduğundan problem olmadı çok fazla. Onun kendi işi olunca ben destekledim. İşime gitmedim. (K16)

3.2.2.3. Ek sorumluluklar. Uzaktan eğitim sürecinde velilerin çok fazla sorumluluk almak zorunda kaldıkları bilinmektedir. Çocuklarının eğitimlerini yakından takip ederek, yardımcı olmaları gerektiğini, ödevlerini takip etmeleri gerektiğini ifade ettikleri görülmüştür.

...Veliye çok iş düştü, büyük yük oluştu. Çünkü dersin başladığı, bittiği saat, ödevlerin akşam öğretmene gönderilmesi, kontrolü gibi çoğu şeyi öğretmenle birlikte veliler yaptı. Çocuğun başında sürekli kontrol mekanizması olmak bir anneden ziyade öğretmen gibi her şeyi öğretmek. (K12)

...Anne-baba rolünden öğretmen rolüne geçiyorsun. Uzaktan eğitim bile olsa çocukla ilgilenmek zorundasın. Ders aralarında ilgilenmek zorundasın. Derse girdiği dönemde materyallerini hazırlama, tuvalete gitmesi, yemek yemesi. Bunları normalde yüz yüze eğitimde öğretmeniyle gerçekleştiriyor. (K2)

K16 kodlu veli ise çocuğunun eğitimiyle ilgili oluşan ek görevin de ötesinde, öğretmene teknolojik destek sağladığını ifade etmiştir.

O süreçte mesleğimden dolayı bana çok iş düştü. Afiş hazırlama, video birleştirme, öğrencilere tek tek video çektirip bunların birleştirilmesi, bunların birçoğunu ben yaptım. (K16)

Uzaktan eğitimdeki iş yükünün yüz yüze eğitimdeki iş yüküne oranla azaldığını ifade eden velilerin de olduğu görülmektedir.

Beslenme hazırlamak zorunda değildim, evde hemen hallediyordum. Beslenmesini yaptı mı, yapmadı mı derdi yoktu. Okula bırak, okuldan al, onlar da çünkü veli için zor bir süreç. (K14)

3.2.2.4. Ev hayatı. Uzaktan eğitim süreci, velilerin ev hayatını da etkilemiştir. Çocuğunun derste olduğu süreçte sessiz olmaya özen gösterdikleri ve günlük rutinlerinde değişiklik yapmak zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir.

Normalde bütün işlerim sabahdan biterdi. Uzaktan eğitimde hiçbir işim bitmedi. Onlar dersteysen temizlik yapamıyordum. Çocukların eğitimi daha önemliydi. (K15)

3.2.2.5. Teknoloji kullanımı. Teknoloji kullanımı konusunda zorlandığını ifade eden K12 kodlu velinin ifadesi şu şekildedir:

Robotik kodlama dersleri vardı. Öğretmen öncesinde bizim yüklememiz gereken bir program gönderiyordu, ben de yüklüyordum. Ama çalıştırma aşamasında sıkıntılar yaşayabiliyordum. (K12)

3.2.3. Çevresel

Çevresel alt kategorisi, uzaktan eğitimin yürütülebilmesi için teknolojik altyapıyı ve evde oluşturulan fiziksel ortamı ifade etmektedir. Velilerin bu konudaki görüşleri altyapı ve yaşam alanı olarak kodlanmıştır. Altyapı, uzaktan eğitim sürecinin yürütülmesi için gerekli olan bağlantıları; yaşam alanı ise öğrencilerin ders esnasında ve ders dışı süreçte evde eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüttüğü fiziksel mekânlar ile ilgili durumları kapsamaktadır.

3.2.3.1. Altyapı. Veliler, evde kullanılan internet bağlantısı veya canlı ders platformlarındaki bağlantılar ile ilgili görüşlerini sıklıkla dile getirmişlerdir. Bu görüşlerin çoğunlukla olumsuz olduğu ve velilerin zaman zaman yaşanan internet kesintisinden ve canlı ders platformlarına bağlanmada yaşanan problemlerden dolayı sıkıntı yaşadıkları görülmektedir.

Telekomünikasyon şirketlerinin problemlerine çözüm bulamıyoruz. Bazen internetin yavaşlaması, kopması gibi sorunlar yaşadık. (K2)

...Canlı derslerde kopukluk oldu sürekli, dersten atma olayları oldu. (K15)

3.2.3.2. Yaşam alanı. Uzaktan eğitimde öğrencilerin evde olduğu ve eğitim-öğretimin evden yürütüldüğü pandemi sürecinde yaşam alanı da önemli konulardan biridir. Bu konuda bazı veliler, çocuklarının derslere daha kolay adapte olabilmeleri için yapılan düzenlemeleri şu şekilde belirtmiştir:

Özellikle harfleri, sayıları öğrenirken ev ortamı okuldan farksızdı. Arkada duvarlara harfleri, sayıları, belirli toplama çıkartmaları kapıya astık. (K16)

Evde masa yerleşimimiz, kamera nereden daha iyi ışık alır gibi evimizde bir düzen oluşturmaya çalıştık. Masasını olabildiğince sadeleştirdik. (K7)

3.3. Etkileşim

Etkileşim kategorisi, öğrenci, öğretmen ve velilerin birbirleriyle olan etkileşimlerini ve iletişimlerini ifade etmektedir. Uzaktan eğitimde en önemli bileşenlerden biri olarak kabul edilen etkileşim/iletişim konusu, pandemi döneminde evlerinden eğitim almak durumunda kalan öğrencileri de yakından ilgilendirmiştir. Yüz yüze eğitim akranları ile ya da öğretmenleri ile olan sosyal ilişkilerini güçlendirdikleri bir ortam sunarken, uzaktan eğitim bu noktada yetersiz kalmıştır. Öğrenciler daha çok ebeveynleri ile ev ortamında vakit geçirmek durumunda kalmış, akranları ile yaptıkları arkadaşlıkları dijital ortamlar aracılığıyla sürdürmüşlerdir.

Tablo 4

Etkileşim Kategorisi ile İlgili Alt Kategoriler ve Kodlar

Kategori	Alt Kategori	Kod	f	%
Etkileşim	Paydaşlar Arası İletişim (%89.93)	Öğrenci-Öğrenci	40	26.85
		Öğrenci-Öğretmen	39	26.17
		Veli-Öğretmen	38	25.50
		Veli-Veli	17	11.41
	Aile İçi İletişim (%10.07)	Negatif	10	6.71
		Pozitif	5	3.36
Toplam			149	100.00

Paydaşlar arası iletişim (%89.93) ve aile içi iletişim (%10.07) alt kategorilerinden oluşmaktadır. Tablo 4'te bu alt kategorilere ait kodlar verilmiştir.

3.3.1. Paydaşlar Arası İletişim

Paydaşlar arası iletişim alt kategorisinde, eğitim paydaşları olarak öğrenciler, öğretmenler ve veliler ele alınmıştır. Bu kategori, öğrencilerin akranları ve öğretmenleriyle, velilerin öğretmenler ve diğer velilerle olan iletişimlerini kapsamaktadır. Öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretmen, veli-öğretmen ve veli-veli olmak üzere 4 koddan oluşmaktadır.

3.3.1.1. Öğrenci-öğrenci. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin birbirlerinden fiziksel olarak ayrı kalması veliler tarafından sıklıkla dile getirilmiştir. Bu ifadeler öğrenci-öğrenci kodu altında toplanmıştır.

Uzaktan eğitimde en büyük problem özellikle ilkokul çağındaki çocuklar için bence sosyalleşme. Çocukları maalesef bir yere kapatıyoruz. Özellikle bu yaşta çocukların sosyal öğrenmesinin çok etkili olduğunu düşünürsek arkadaşlık ilişkileri olmadığı için çocuklarda içine kapanma süreci oldu. (K11)

Tüm arkadaşlarımı özliyordum. Yalnız olduğumu hissediyordum. Çünkü anne-babasının dışında pandemide çok fazla insanla görüşmedi. (K2)

Bazı veliler ise çocuklarının okul kültürünü tam olarak yaşayamadıklarını belirterek, bu durumun önemini şöyle vurgulamıştır:

...Sınıf arkadaşı olmak, sınıf havasını koklamak, öğretmen disiplininde eğitim almak kesinlikle derslerin dışında da önemli. Kendi kişiliğini oluşturması açısından. Uzaktan eğitimin bu konularda çocukları mahrum bıraktı. (K2)

Bazı veliler, çocuklarının arkadaşlarıyla telefon ve canlı ders platformunu kullanarak iletişim kurduğunu belirtmiştir:

Arkadaşlarıyla bazen WhatsApp'tan görüntülü görüştüler. Arkadaşıyla grup yapıp sohbet ettiler. (K5)

3.3.1.2. Öğrenci-öğretmen. Öğrenci-öğretmen kodu, öğrencinin ders esnasında ve ders dışı süreçte öğretmeniyle olan iletişimlerini kapsamaktadır. Canlı derste öğrencinin öğretmeniyle iletişiminde yaşanan sıkıntıları dile getiren bazı velilerin görüşleri şu şekildedir:

Sesini duyurmak için parmak kaldırmak zorundaydı. Öğretmen de orada tüm sınıfı aynı anda göremediği zaman üzülürdü, beni niye göremedi diye. Sesi kapalı zaten. Ama yüz yüze olsa elini görmese sesini duyacak. Bir yandan öğretmen de haklı konu anlatmaya çalışıyor. (K13)

Online derste sürekli söz almak öğretmenin sözünü bölmekle eşdeğer oluyor. Çünkü Zoom üzerinden özellikle bir kişi konuşurken diğerinin konuşması eğitimi bozabiliyor. O yüzden çok konuşma arzusunda olan bir çocuk olduğu için çok fazla susmak veya susturulmak zorunda kaldı. (K2)

Öğrenci ve öğretmenin fiziksel olarak aynı ortamda bulunmasının önemine vurgu yapan velinin görüşü aşağıdaki gibidir:

Sınıfta çocuğun karşınızda otururken bir bakışından bir hareketinden o an mutlu mu, bir sıkıntısı var mı, konuyu anladı mı bunu bir öğretmen gayet kolay anlayabilir. Ama uzaktan eğitimde çok zor. (K8)

3.3.1.3. Veli-öğretmen. Öğretmenlerin velilerle iletişiminin genellikle birebir olarak sesli arama ve mesajlaşma şeklinde olduğu görülmektedir. Ayrıca birebir görüşmelerde telekonferans sisteminin kullanıldığı da olmuştur. Bu görüşmelerde öğrencilerin akademik gelişimleri, genel durumları ve varsa sorunları hakkında görüşülmüştür.

Öğretmenimizle birebir Zoom üzerinden görüşme yapıldı. Ama onun dışında telefonla gerektiğinde görüşmeler yaptık. (K11)

Öğretmenle olan iletişimlerinin uzaktan eğitim sürecinde arttığını düşünen bazı velilerin görüşleri şu şekildedir:

Sanki daha sık görüştük. Örgün eğitim olsaydı bu kadar görüşmezdik bence. Her gün evimizde öğretmen vardı ve sesini duyduk. Büyük kızımın öğretmenini veli toplantılarında görürdüm. (K12)

3.3.1.4. Veli-veli. Veliler arasındaki iletişimin çoğunlukla mesajlaşma programlarında oluşturulan veli grubu aracılığıyla gerçekleştiği görülmektedir. Diğer velilerle birebir iletişim halinde olan 1 velinin görüşü şu şekildedir:

Oğlumun sevdiği arkadaşlarının velileriyle zaman zaman iletişim kurduk. Çünkü ders dışında da görüşmek istiyordu. İletişim kurma çabasına girdik. (K1)

3.3.2. Aile İçi İletişim

Aile içi iletişim, eğitim-öğretim sürecinde öğrencilerin ebeveynleriyle olan iletişimlerdeki olumlu veya olumsuz değişimleri ile ilgili görüşleri içerdiğinden bu kategoriye ait görüşler pozitif ve negatif olmak üzere iki koda toplanmıştır.

3.3.2.1. Negatif. Aile içi iletişimle ilgili belirtilen görüşlerin çoğunun olumsuz olduğu görülmektedir. Veliler, çocuklarının eğitimleri konusunda daha fazla sorumluluk almak durumunda kaldığından çocuklarıyla iletişimlerinin olumsuz etkilendiğinden söz etmişlerdir.

Sürecin başında dersin başında kalabilmesi için iletişimimiz nasıl diyeyim biraz daha resmileşti, biraz daha otoriter hale geldi. (K5)

...Daha çok kızan komut veren anne oldum. Çocuğa bir şeyleri tekrar ettirme, öğretme, derse katılımını sağlama, teneffüsteki ihtiyaçlarını giderme vs. Sürekli bir şeyleri yapmasını istemek çocukla aramızdaki ilişkiyi olumsuz yönde etkiledi. (K6)

...Otoriteyi biz uygulamak zorunda kaldığımız için gerildik. Yüz göz olduğumuz zamanlar oldu. (K8)

3.3.2.2. Pozitif. Eğitim-öğretim sürecinin uzaktan eğitim olması sayesinde çocukların ebeveynleriyle olan iletişimlerinin olumlu yönde etkilendiğini belirten veli görüşleri şu şekildedir:

Öğrenme konusundaki olumsuzlukları kendimiz evde gidermeye çalıştık. Birlikte vakit geçirme açısından güzel bir fırsat olmuş olabilir uzaktan eğitim. Eve kapandığımız için çok fazla paylaşımımız oldu. (K11)

Akşamları mümkün olduğunca ben oyun oynadım. Önceden olsa bu kadar çok vakit ayırmazdım. Çocuklar da istemezdi, çünkü okulda arkadaşlarıyla oynayacak, enerjisi kalmayacak eve gelince zaten, açacak çizgi film seyredecekti. Arkadaşlarıyla oynayamadığı için bizimle oynama talepleri oldu. (K13)

3.4. Destek

Eğitim sürecinde yer alan paydaşlar olan öğretmen, çocuk, aile ve okul yönetiminin belirli görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Süreç uzaktan eğitimle devam ederken şüphesiz her bir paydaştan beklenen destek büyük önem taşımaktadır.

Tablo 5.

Destek Kategorisi ile İlgili Alt Kategori ve Kodlar

Kategori	Alt Kategori	Kod	f	%
Destek	Veli Desteği (%70.17)	Eğitsel Destek	20	35.09
		Psikolojik Destek	15	26.32
		Teknolojik Destek	5	8.76
	Kurum Desteği (%29.83)	Rehberlik Birimi	8	14.04
		Öğretmen	5	8.77
		Okul Yönetimi	4	7.02
Toplam			57	100.00

Destek kategorisi, veli desteği (%70.17) ve kurumsal desteği (%29.83) içeren iki alt kategoriden oluşmaktadır. Tablo 5'te bu alt kategorilere ait kodlar verilmiştir.

3.4.1. Veli Desteği

Veli desteği alt kategorisi, velilerin çocuklarına eğitsel, psikolojik ve teknolojik olarak sunduğu destekleri içeren 3 koddan oluşmaktadır. Pandemi sürecinde veli, yüz yüze eğitimdeki gibi öğrenmen ile sadece veli toplantılarında ya da çocuğu ile ilgili bir durum meydana geldiğinde görüşme yapan bir paydaş olmaktan çıkarak neredeyse her gün tüm ders saatlerinde öğretmenin sesini duyan ve çocuğu ile ilgili öğretmen ile günlük iletişime geçmek durumunda kalan aktif bir role bürünmüştür. Bu noktada eğitim düzeyine bakılmaksızın veliden yapması gerekenden çok daha fazlası beklenmiştir. Çocuğuna hem eğitsel hem psikolojik hem de teknik destek sunmak durumunda kalarak öğrenci-öğretmen etkileşim eksikliğinden doğabilecek tüm boşlukları tek başına kapatmaya çalışmıştır.

3.4.1.1. Eğitsel destek. Eğitsel destek, veliler tarafından en çok ifade edilen kod olmuştur.

Bir yandan yazıp bir yandan öğretmeni takip etmek zorunda kaldığından kaçırıldığı şeyler olmasın diye eksikliklerini tamamlamak adına derslerde hep yanındaydım. Ama yanından ayrıldığı zaman diyelim mutfaktayken çocuğum hemen bana sesleniyor 'anne gelir misin, bana yardımcı olur musun' diye. Çünkü öğretmeninden yardım isteme şansı yok orada. (K14)

Öğretmen okuma-yazma öğrenen bir sınıfta bize çok ihtiyaç duydu. Biz de öğretmenin birebir uygulama yaptırılmamasından dolayı en az öğretmen kadar yorulduk. Okuma-yazma konusunda öğretmenin sağladığı katkının dışında da bizim sayemizde de ilerlettiğini düşünüyorum. (K2)

3.4.1.2. Psikolojik destek. Velilerin çocuklarına sağladığı psikolojik destekle ilgili veli görüşleri aşağıdaki gibidir.

Derslere katılmak istemediği zamanlarda konuştum. 'Biz nasıl kendi işimizle ilgili bilgisayar başında işler yapıyoruz, sen de derslerine katılmalısın' diye her defasında ılımlı ve olumlu bir şekilde, durumu itici hale getirmeden mümkün olduğunca babasıyla anlatmaya çalıştık. (K6)

3.4.1.3. Teknolojik destek. Veliler kendilerine kurum tarafından sunulan sisteme bağlanma konularında çocuklarına ilk başlarda yardımcı olmuş ancak zamanla çocuklarının da bu konuda yeterli olduklarını dile getirmişlerdir.

İlk başlarda bilgisayarı kullanma yeteneğinin iyi olduğunu söyleyemem. O zamanlarda hep yanındaydık, dersi biz açıyor biz kapatıyorduk. Sonradan kendisi öğrendi, hatta şifrelerini bile biliyordu. (K2)

3.4.2. Kurum Desteği

Kurum desteği, rehberlik biriminin, öğretmenin ve okul yönetiminin desteğini içeren ifadelerin yer aldığı üç alt koddan oluşmaktadır.

3.4.2.1. Rehberlik birimi. Rehberlik birimiyle ilgili çoğu veli olumlu görüş bildirmiş ve çocuklarıyla uzaktan da olsa ilgilenme konusunda özverili davrandıklarını belirtmişlerdir.

Rehberlik çalışıyordu. EBA'ya yönlendirmek için çok işler yaptı yarışma bile düzenlediler. İlk yorum yapana hediye vereceğiz dediler. Üç kere böyle yarışma oldu üçünde de birer öğrenciye ödül verildi bir tanesini biz aldık. Çünkü EBA'ya sık giriyorduk. (K16)

3.4.2.2. Öğretmen. Öğretmen desteği, etkileşim kategorisinde yer alan paydaşlar arası iletişim alt kategorisindeki veli-öğretmen kodundan farklı olarak uzaktan eğitim sürecinde öğretmenin velilere yaptığı yönlendirmeleri kapsamaktadır.

...Öğretmenimiz çocuklarımızı eğittiği gibi velileri de eğitiyordu. Hatta velilere bir kitap önerisinde bulundu. Bu kitabı bütün sınıfa aldırdı. (K15)

3.4.2.3. Okul yönetimi. Uzaktan eğitim sürecinde okul yönetimin daha çok pandemi sürecindeki kısıtlamalar konusunda bilgilendirme yaptığı ifade edilmiştir.

Okul yönetimi velileri, Zoom üzerinden bazı akademisyenlerin toplantılarına davet etti. Örneğin "akademisyenanne" veya bazı üniversitelerde çalışan akademik personel sunumlar yaptı. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere nasıl davranmamız gerektiğiyle ilgili bilgilendirmeler yapıldı. (K1)

3.5. Velilerin uzaktan eğitim hakkında genel görüşleri

Bu bölümde velilerin uzaktan eğitimle ilgili genel görüşleri 4 başlık altında toplanmıştır.

Tablo 6.

Genel Görüşler

	Başlıklar	f
Velilerin Genel Görüşleri	Uzaktan Eğitim Tercihleri	24
	Öneri	19
	Kesintisiz Eğitim	7
	Sağlık	5

Uzaktan eğitim tercihleri kodu (24 görüş), velilerin salgın sonrasında uzaktan eğitimi tercihi konusundaki düşüncelerini; öneri kodu (19 görüş), uzaktan eğitimin nasıl daha iyi yapılabileceği ile ilgili veli ifadelerini kapsamaktadır. Kesintisiz eğitim kodu (7 görüş), salgın döneminde uzaktan eğitim sayesinde eğitim-öğretimin sürdürülebilir olmasını; sağlık kodu (5 görüş), uzaktan eğitimin salgının vermiş olduğu hastalık endişesini azalttığını ifade eden veli görüşlerini içermektedir (Tablo 6).

3.5.1. Uzaktan Eğitim Tercihleri

Salgın döneminden sonra destekleyici eğitim niteliğinde veya ilerleyen kademelerde çocuklarının uzaktan eğitimle ders almasını isteyen veliler bulunmaktadır.

Salgından sonra da destekleyici olarak uzaktan eğitimle ders alabilir. Ama herhangi bir dersin tamamen uzaktan yürütmesini istemem. Yani bir pratik yapmak için, bir açığı kapatmak için ya da dersteki şeyleri tamamlayabilmek adına. (K8)

İlkokul seviyesinde bence örgün olmalı. Ama temel eğitim alındıktan sonra, mesela üniversitede bence bazı dersler uzaktan olmalı. (K4)

Bazı veliler ise, salgın sonrasında çocuğunun uzaktan eğitimle ders almasını istemediklerini ifade etmişlerdir. Bunun nedenleri arasında sosyalleşme eksikliği veya yaşa bağlı olarak uzaktan eğitimden memnun kalmama durumlarının olduğu görülmüştür.

...Yeterliydi ama örgünde öğrenmesinin daha etkili olacağı kanaatindeyim. Çünkü son yüz yüze gidilen dönemde bile hem okula olan ilgisi hem öğrendiklerine duyduğu heyecanın arttığını gözlemledim. O yüzden hastalık sonrasında uzaktan ders alsın istemem. (K6)

3.5.2. Öneri

Veliler uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunlar neticesinde uygulamaya yönelik farklı önerilerde bulunmuşlardır. Bu öneriler arasında anlatılanların daha somut hale getirilmesi, ders süresinin azaltılması, çocukların daha aktif katılımının sağlanması, içeriklerde etkileşimli etkinliklere yer verilmesi, sınıfın gruplara bölünerek derse katılan öğrenci sayısının azaltılması yer almaktadır.

Çocukları daha somut öğrenme düzeyinde etkinliklerin tasarlanması gerekiyor. Belki küçük gruplarla yapılabilir ama 20 kişilik bir sınıfta bunu yapmak bence çok zor. (K11)

Hocaların 40 dakika boyunca bir çocuğu orada oturmaktan ziyade bence ders süreleri biraz daha kısa tutmaları gerekir. (K13)

3.5.3. Kesintisiz Eğitim

Veliler, salgın döneminde okula gidilememesine rağmen uzaktan eğitimle eğitim-öğretimin devamlılığının sağladığını belirtmişlerdir. Salgın sonrasında da zorunlu durumlarda eğitimin kesintisiz sürdürülebileceğini ifade eden veliler vardır.

Artık kar tatili olmasına gerek yok. Ekstra tatil dönemlerin olmasına gerek yok bence. O günkü dersler Zoom üzerinden yapılabilir. (K16)

Bazen çocuk hasta oluyor okula gidemiyor. Arkadaşlarına bulaşmasın diye okula göndermek istemiyorsunuz. Veya çocuğun hastalığından dolayı uzun süre evde durması gerekebiliyor. Böyle zamanlarda eğitimden geri kalmamış olurlar. (K12)

3.5.4. Sağlık

Veliler, hastalık korkusu nedeniyle çocuklarının uzaktan eğitim ortamında eğitimlerine devam etmesinden dolayı kendilerini daha rahat hissettiklerini ifade etmişlerdir.

Ne kadar dikkat ediliyor olsa da anne olarak, veli olarak çocuğumun gözümün önünde olması çok rahat oldu. Hastalanacak mı kaygısı yaşamadık. (K3)

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada, pandemi döneminde çocuğu birinci sınıfa başlamış velilerden, uzaktan eğitimle yürütülmüş eğitim-öğretim faaliyetlerini ve uzaktan eğitim sürecini değerlendirmeleri istenmiştir. Velilerle yapılan görüşmeler neticesinde toplanan veriler analiz edildiğinde eğitim-öğretim süreci, evde eğitim, etkileşim ve destek başlıklarından oluşan kategoriler, bu kategorilere ait alt kategoriler ve kodlar oluşturulmuştur.

Eğitim-öğretim süreci kategorisi, “teknoloji”, “canlı dersler” ve “öğrenci” alt kategorilerinden oluşmaktadır. Teknoloji alt kategorisinde en çok dile getirilen kod öğretim materyalidir. Bu durum farklı mekânlarda bulunan öğrenci velileri için doküman paylaşımının ve kaynak kullanımının ön planda olduğunu düşündürmektedir. Bu alt kategoride yer alan bir diğer kod ile iletişim yöntemi belirlenmiş ve pandemi sürecinin yansıması olarak telefon ile iletişimin gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Teknoloji kategorisinde yer alan teknolojik okuryazarlık kodu ile veliler, öğretmenlerin teknolojik okuryazarlık düzeylerinin başlangıçta yetersiz olduğunu ancak zamanla kendilerini geliştirdiklerini, bazı öğretmenlerin süreçte bilgisayar kursuna gittiklerini ve çeşitli materyal paylaşımlarıyla derslerini zenginleştirdiklerini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin, uzaktan eğitim sistemiyle yeni tanıştıkları ve kullanılan teknolojilere aşina olmadıkları için bu sistemleri daha etkili kullanabilmek adına özveriyle davranarak bir çaba içine girdikleri söylenebilir. Benzer şekilde Başaran vd. (2021) uzaktan eğitim sürecine başlarken teknoloji kullanımında öğretmenlerin problemler yaşadığını ifade etmiştir. Altınpulluk (2021) ise teknolojik okuryazarlığın süreç boyunca arttığını belirtmiştir. Teknolojik okuryazarlık sadece öğretmen açısından değil öğrenci açısından da değerlendirilmiştir. Veliler, çocuklarının teknolojiyi kullanma becerilerinin zamanla arttığını gözlemlemişlerdir. Uzaktan eğitim ortamını pandemi ile birlikte kullanmaya başlayan bazı öğretmenlerin, süreci daha iyi yönetebilmek için

araç-gereç kullanımında hassas oldukları görülmüştür. Teknoloji alt kategorisinde yer alan araç-gereç kodu çok fazla dile getirilmeyen bir kod olsa da bazı öğretmenlerin yazı tahtası, akıllı tahta ve tablet gibi araç-gereçlerin kullanımına özellikle dikkat ettiği belirlenmiştir.

Eğitim öğretim süreci kategorisinde yer alan canlı dersler alt kategorisinde “sınıf yönetimi”, “öğrenci katılımı”, “öğretim yöntemi” ve “motivasyon” kodları yer almaktadır. Bu kodlar arasında hem olumlu hem de olumsuz durumların dile getirildiği görülmüştür. Pandemi döneminde uzaktan eğitimle derslerin yürütülmesi, aynı anda onlarca çocuğun kontrolünün sağlanması, öğretmen-öğrenci etkileşiminin istenilen düzeyde olmaması sebebiyle öğrencilerin daha fazla motivasyona ihtiyaç duymaları gibi konularla baş etmeleri öğretmenler açısından kolay olmamıştır. Öğrencilere söz hakkı verme, ödev kontrolü yapma, gelişimlerini gözlemlene yüz yüze eğitimdeki kadar etkili olamamıştır. Ancak öğrencilerin dikkat dağınıklığı yaşamamaları, teknolojik ve fiziksel koşullarının eğitim-öğretim ortamına uygun hale getirilmesi, derslere devamlarının sağlanması, ödevlerinin tamamlanması gibi süreçler, veli-öğretmen iş birliği içerisinde ve velilerin gösterdikleri çabalarla aşılmıştır. Çocukların öğrenme yaşantılarında öğretmenler kilit bir role sahiptir. Ancak ebeveynlerin de çocuklarının akademik gelişimlerinde etkisi olmaktadır (Nurmi & Silinskas, 2014). Epstein’in (2011) de belirttiği gibi çocukların eğitim başarısından aile, okul ve toplum sorumludur. Dolayısıyla velilerin bu süreçte rolleri olduğu ve pandemi ile bu rolün daha etkin ve önemli hale geldiği söylenebilir.

Eğitim öğretim süreci kategorisinin alt kategorilerinden sonuncusu olan öğrenci, “öğrenme”, “ruhsal durum”, “dikkat dağınıklığı”, “fiziksel durum” ve “teknoloji bağımlılığı” kodlarını içermektedir. Bu kodlarda bulunan ifadeler incelendiğinde öğrencilerin akademik başarı elde ettikleri belirlenmiştir. Veliler, çocuklarının beklenen süreler içerisinde okuma-yazma öğrendiklerini ve akademik anlamda büyük bir eksiklik yaşamadıklarını dile getirmişlerdir. Velilerin dönem başında uzaktan eğitimle çocuklarının okuma-yazma öğrenemeyeceği yönündeki endişeleri zamanla olumlu yönde değişmiştir. Ancak beden eğitimi, müzik, resim gibi derslerden alınan verimin düşük olduğunu ifade etmişlerdir. Misirli ve Ergulec (2021) çalışmalarında matematik, sosyal bilgiler gibi temel derslerin; müzik ve beden eğitimi gibi derslere oranla yüksek öncelikli olarak işlendiğini belirtmişlerdir. Bu çalışmada da benzer bir durum tespit edilmiştir. Bu durumun nedeninin derslere verilen önceliklerden kaynaklandığı söylenebilir. Veli ifadeleri incelendiğinde öğrencilerin süreçte ruhsal açıdan bazı sorunlar yaşadığı belirlenmiştir. Veliler sürekli ekran başında olmaları nedeniyle çocuklarının sağlıkları konusunda endişe duymuşlardır. Misirli ve Ergulec (2021) ekran başında kalma süresinin uzun olmasını uzaktan eğitimin bir zorluğu olarak değerlendirmektedirler. Ayrıca çocuklarının dikkat dağınıklığı yaşadığını belirten veliler de bulunmaktadır. Az da olsa teknoloji bağımlılığından endişe edildiği de görülmüştür. Uzaktan eğitim ortamında öğretimin gerçekleştirilmesi konusunda olumlu bir algının olduğu ancak sosyalleşme konularında çekinceler yaşandığı ifade edilebilir.

Evde eğitim kategorisi, “ders dışı süreç”, “veli” ve “çevresel” alt kategorilerinden oluşmaktadır. Bu alt kategoriler içinde en fazla dile getirilenler ders dışı süreç ile ilgili ifadeler olduğu görülmektedir. Velilerin yönlendirme rolü olan ders dışı süreçte en fazla ödev koduyla ilgili ifadenin yer aldığı görülmektedir. Birinci sınıf öğrencilerinin ödevlerini yapmaları, sınıf öğretmenlerinin kontrolünde olması gereken bir yüz yüze eğitim süreciyken uzaktan eğitimde çoğunlukla velinin kontrolünde gerçekleşmiştir. Ödev, canlı derse hazırlık ve etkinliklerin yapılması uzaktan eğitimden bağımsız olarak düşünüldüğünde yüz yüze eğitimde de öğrencilerin yapmaları gereken süreçlerdir. Ancak günün çoğunu bilgisayar karşısında eğitim almak için geçiren bir öğrenci ödev yapmak için yeterli motivasyona sahip olamayabilmektedir. Bu motivasyonu sağlamak ise bu süreçte veliye düşmüştür. Alanyazında ebeveynlerin ev ödevlerine çok fazla katılımının olumsuz etkilerinden bahsedildiği görülmektedir. Örneğin Barger vd. (2019) ebeveynlerin ev ödevlerine katılımının çocukların akademik başarılarına olumsuz etkisi olduğunu, Pomerantz vd. (2005) ise annelerin ödevde çok yardım ettiği günlerde anne ile çocuk arasında olumsuz duyguların arttığını belirlemiştir. Bu çalışmada ise ebeveynler ödev sürecine

pandemi öncesine göre çok daha fazla katılım sağlamış olmasına rağmen çok fazla olumsuz yansımadan bahsedilmemiştir. Bu durumun içinde bulunulan şartlara bağlı olduğu düşünülmektedir.

Evde eğitim kategorisinde bulunan “veli” alt kategorisinde velilerin süreçle ilgili genel düşünceleri bulunmaktadır. Bu alt kategoride en fazla dile getirilen endişe kodundaki ifadeler uzaktan eğitime olan bakış açısının olumlu yönde değiştiğini göstermektedir. İş hayatı, ek sorumluluk ve ev hayatı kodlarındaki ifadeler ders dışı süreçte ideal ortamın oluşturulması için velilerin kendi sorumluluklarından ödün vererek iş ve ev hayatı rutinlerini değiştirmek durumunda kaldığını göstermektedir. Pandemi sürecinde eğitim yükü büyük ölçüde velilere düşmüştür (Agostinelli vd., 2020; Dong vd., 2020; Doyle, 2020; Misirli & Ergulec, 2021; Weaver & Swank, 2021). Anne-babalar bir öğretmen gibi kalem tutmayı, harfleri, rakamları öğretmiş; yeri geldiğinde teneffüslerde arkadaş gibi çocukları ile zaman geçirmişlerdir. Eşzamanlı derslere hazırlık, ödev yapma, etkinliklere katılma gibi süreçlerde aktif rol alarak çocuklarına hep destek olmuşlardır. Lades vd. (2020) pandemi sürecinde yapılan etkinliklerin duygusal açıdan etkisini incelemiş ve çocuklar ile vakit geçirmenin olumlu yansıması olduğu ancak evden eğitime devam eden çocuklar ile ilgilenmenin yani eğitimci rolüne girmenin duygusal açıdan zorlayıcı olduğunu da ifade etmişlerdir. Davis vd.’de (2021) uzaktan eğitim ortamında eğitim alan çocukların ebeveynlerinin, kaygı ve depresyon yaşadığını belirlemiştir. Bazı çalışmalarda ailelerin pandemi sürecinde ortaya çıkan koşullarla başa çıkma yöntemlerinde önemli ölçüde farklılık olduğu belirlenmiştir (Janssen vd., 2020; Schmidt vd., 2021). McCrory Calarco vd.’nin (2020) çalışmasında da artan ebeveynlik süresinin bazı aileler tarafından olumlu bazı aileler tarafından olumsuz yorumlandığını belirtmiştir. Bu çalışmaya katılan velilerin ise duygusal açıdan zorluklarla başa çıkma konusunda farklı tutumlar geliştirdiği görülmüştür.

Evde eğitim kategorisinde bulunan “çevresel” alt kategorisinde, altyapı kodu ile internet veya canlı ders platformlarındaki bağlantılar ile ilgili yaşanan problemler dile getirilmiştir. Eğitimlerine belirlenmiş zaman dilimlerinde evden devam etmek durumunda kalan birinci sınıf öğrencilerinin, uzaktan eğitim için gerekli olan teknolojik altyapıyı mevcut cihazlarını kullanarak, satın alarak veya yakınlarından temin ederek eğitim-öğretimden geri kalmadıklarını söylemek mümkündür. TÜİK (2021) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre 2021 yılı için hanelerin %92.0’ında internet erişimi bulunduğu görülmüştür. İnternet erişimi olsa da altyapı problemlerinin uzaktan eğitime geçişin ilk zamanlarında yaşandığı, süreç ilerledikçe problemlerin azaldığı görülmüştür. Bu durum altyapı açısından da uzaktan eğitim sürecine uyum sağlandığını göstermektedir. Veliler ilerleyen süreçlerde internet problemlerinden ziyade derslerde yaşadıkları teknik aksaklıklardan az da olsa bahsetmişlerdir. Bozkurt ve Duran (2021) birinci sınıf öğrenci velilerinden topladıkları verilerde; Arslan vd. (2021) ile Misirli ve Ergulec (2021) ise ortaokul öğrenci velileriyle yaptıkları görüşmeler sonucunda benzer teknik problemlerin yaşandığını ifade etmişlerdir. Bu çalışmada kullanılan platforma bağlı olarak problem yaşamamanın mümkün olduğu ancak kısa sürede sorunun çözüldüğü belirlenmiştir. Yaşam alanı ise yine velilerin süreçte yaptığı katkılar arasında bulunan bir durum olarak ortamda yapılan düzenlemelerin göstergesidir.

Etkileşim alt kategorisi “paydaşlar arası iletişim” ve “aile içi iletişim” olmak üzere iki alt kategoriye içermektedir. Etkileşim her yaş için önemli bir kavramdır. Küçük yaş gruplarında etkileşim hem çocuğun psikolojik ihtiyaçları hem de sosyal öğrenmesi açısından son derece değerlidir. Veliler uzaktan eğitim sürecinde çocuklarının arkadaşları ve öğretmeniyle yüz yüze etkileşim eksikliği yaşadıklarını düşünmektedirler. Alanyazında akademisyen, yönetici, öğretmen, veli, öğrenci gibi farklı paydaşların görüşleri ile ilgili çalışmalarda etkileşim eksikliğine dair bulgular yer almaktadır (Alper, 2020; Başaran vd., 2020; Hebecci vd., 2020; Koç, 2020; Kurt vd., 2021; Lall & Singh, 2020; Özdoğan & Berkant, 2020; Tekin, 2020). Öğrencilerde okul kültürüyle bazı alışkanlıkların oluşması da yine sosyalleşme aracılığı ile gerçekleşmektedir. Veliler okulda sadece öğretim değil aynı zamanda eğitim yapıldığını ve uzaktan eğitim sürecinde bunun eksikliğini hissettiklerini de ifade etmişlerdir. Veliler çocuklarının öğretmenle olan iletişimlerinde sıkıntı yaşandığını öğrenci-öğretmen kodu ile ilgili ifadelerde belirtmişlerdir. Canlı derslerde söz isteyen öğrencilerin, sesini duyuramayınca derse karşı negatif algı oluşturduğu durumlar görülmüştür. Öğretmenlerin sınıf yönetiminde karşılaştıkları sorunları ele alan

Arslan ve Şumuer (2020), çalışmalarında canlı ders esnasında öğrencilerin istenmeyen davranış sergilemeleri, seslerinin birbirine karışması gibi nedenlerle zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenci ile aynı fiziksel ortamda bulunmanın jest ve mimikler sayesinde çift taraflı iletişim oluşturacağı da düşünülmektedir. Uzaktan eğitimin bu noktada sınırlı kalması beklenen bir durumdur. Özellikle küçük yaş gruplarında belirtilen konularda negatif algının oluşması olası görülmektedir. Bu dönemde veli-öğretmen ve veli-veli iletişimi teknoloji aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bazı veliler öğretmenleriyle bu iletişim şekli sayesinde daha fazla etkileşim sağladıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum her ne kadar velinin tercihinin göre değişiklik gösterse de telefonla iletişim günümüzde daha çok tercih edilen bir yöntem olduğu için olası bir sonuç olarak nitelendirilebilir. Benzer şekilde veli-öğretmen iletişiminin uzaktan eğitim sürecinde de sağlandığını belirleyen çalışmalar bulunmaktadır (Arslan vd., 2021). Paydaşlar arasında gerçekleşen etkileşimin çocukların başarılarına olumlu yansımaları olması nedeniyle (Grolnick, 2016) bu iletişim son derece önemlidir.

Uzaktan eğitim sürecinde aile içi iletişimlerde de farklılaşmalar görülmüştür. Bu farklılaşmaların daha çok olumsuz yönde olduğu söylenebilir. Ailelerin eğitim sürecinde daha fazla aktif olması, otorite sağlama çabası, her zamankinden farklı bir iletişim ortamının oluşmasına zemin hazırlamış olabilir. Ayrıca yaşanan zorlu sürecin yansımalarının da olumsuz olabileceği düşünülmektedir. Bazı veliler ise bu durumu fırsata çevirmiş ve çocuğu ile daha güzel vakit geçirebildiğini ifade etmiştir. Bu durumun velinin karakterine bağlı olabileceği düşünülmektedir. Kurt vd. (2021) çalışmasında ise uzaktan eğitimin veli-öğrenci arasındaki etkileşime katkıda bulunduğunu düşünen öğretmenlerin olduğu görülmüştür.

Çalışmada yer alan destek kategorisi “veli desteği” ve “kurum desteği” alt kategorilerinden oluşmaktadır. Pandemi sürecinde birinci sınıf öğrencilerinin eğitsel, psikolojik, teknolojik anlamda en büyük destekçileri anne-babaları olmuştur. Daniela, Rubene ve Rüdolfa (2021) velileri uzaktan eğitim sürecinde kilit öğrenme araçları olarak tanımlamıştır. Veliler, uzaktan eğitim sürecini iyi şekilde yönetebilmek için çocuklarına yüz yüze eğitime oranla daha fazla destek sunmak durumunda kalmışlardır. Görüşmeler neticesinde annelerin çocuklarıyla daha fazla ilgilendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, literatürdeki diğer çalışmalarla uyumludur (Daniela vd., 2021). Türkiye’de annelerin babalara oranla çocukların sorumluluğunu daha fazla aldığı ve yetiştirilmesinde daha fazla role sahip olduğu görülmüştür (Çarkoğlu ve Kalaycıoğlu, 2012). Veliler, sınıf öğretmenleriyle iş birliği içinde 2020-2021 eğitim-öğretim yılını başarılı bir şekilde tamamlamışlardır. Burada öğrencilerin başta okumayı yazmayı öğrenme üzere diğer tüm derslerden başarılı olmaları için velilerin büyük bir çaba içerisine girdikleri ve genelde canlı derslerde çocuklarının yanında oldukları söylenebilir. Misirli ve Ergulec (2021) de çalışmalarında ilköğretim öğrencilerinin çoğunlukla derslere velilerle birlikte katıldığını belirtmiştir. Özellikle teknolojik altyapıyı dönem başından itibaren sorunsuz bir şekilde çalıştırmak ve çocuklarının derslere düzenli katılımlarını sağlamak velilerin gözetiminde yapılmıştır. Veliler, çocuklarının eğitim-öğretim sürecinden kopmamaları ve yüksek motivasyonla derslere devamlarının sağlanması noktasında psikolojik olarak desteklerde bulunmuşlardır. Eğitime dair çoğu şeyi evlerinden öğrenmek zorunda kalan öğrenciler için velilerin sunduğu psikolojik destek, eğitimin devamlılığı açısından büyük önem taşımaktadır. Velilerin, pandemi sürecinde çocuklarına gerekli destekleri sunabilmesindeki ve çocuklarının her daim yanında olabilmesindeki en önemli faktörlerden birinin evden çalışabilme imkânına sahip olmaları olduğu söylenebilir. Aynı zamanda ebeveynlerin çocuklarının öğrenmesini destekleme yetenekleri, kendi bilgilerine ve pandemi sırasında evden çalışıp çalışamayacaklarına bağlıdır (Agostinelli vd., 2020). Ancak şunu da belirtmek gerekir ki bazı çalışan velilerin çocuklarına istedikleri desteği veremedikleri bilinen bir gerçektir. Eğitim kurumları, ev ortamları çalışmaya elverişli olmayan öğrencilere yardımcı olmak için de özel çaba göstermelidir (Daniel, 2021).

Pandemi sürecinde veli desteğine kıyasla düşük düzeyde olsa da rehberlik birimi, öğretmen ve okul yönetiminden de destek sağlanmıştır. Bu destek kategorisi “kurum desteği” kodu ile tanımlanmıştır. Pandemi ile birlikte yaşanan zorluklar, kriz yönetimi konusunda öğretmenlere ve bilhassa kurum yöneticilerine zorluklarla mücadele etmeyi öğretmiştir. Öğrencilere ve velilere güven vermek, kurumsal

yapılar için hayati bir unsurdur (Daniel, 2021). Kurumlar eşzamanlı ve eşzamansız sistemleri öğrencilere ve öğretmenlerine sunarak teknik bağlamda tüm eksiklikleri bu süreçte gidermek ve en iyi sonuca ulaşmak için uğraşmışlardır. Aynı zamanda kurumlar, rehberlik birimlerini daha aktif çalıştırmışlar ve düzenli olarak veli toplantıları yapmaya özen göstermişlerdir.

Velilerin genel olarak uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri incelendiğinde uzaktan eğitimin pandemi sürecinde eğitimin kesintisiz devamını sağlaması noktasında büyük bir kurtarıcı olduğu ancak henüz birinci sınıf öğrencileri için hem okul kültürünü öğrenmeleri hem de daha çok sosyalleşmeleri adına destekleyici olarak kullanılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Aynı zamanda veliler uzaktan eğitimde ders sürelerinin daha kısa olması ve derslerin etkileşimli olması gerektiğine vurgu yapmışlardır. Misirli ve Ergulec (2021) öğrencilerin çevrimiçi öğrenme programlarının çocukların yaşları ve ilgi alanları dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Çalışmanın sonuçları dikkate alındığında, uzaktan eğitim ortamında kritik öneme sahip olan ve pandemi sürecinde de sıklıkla vurgu yapılan öğretim materyalleri konusunda öğretmenlerin bilinçlendirilmesi, ilgili yaş grubunun ihtiyacına göre materyallerin hazırlanması ve hazırlık aşamasında rehberlik sağlanması gibi konularda öneriler sunulabilir. Ayrıca, öğretmenlerin genel olarak teknolojik okuryazarlık düzeylerinin iyi olduğu ancak bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirmek için kurslar aldığı düşünülürse, öğretmelerin tamamına yönelik kurslar ile bu alanda kendilerini geliştirmelerine fırsat sağlanabilir. Uzaktan eğitim ortamında küçük yaş gruplarının öğrenme başarısı sağladığı ancak yaş grubuna bağlı olarak veli desteğinin son derece önemli olduğu belirlenmiştir. Bu konuda velilerde farkındalık oluşturulabilir. Öğrenme başarısı yüksek olsa da etkileşim konusuna eksiklik yaşandığı görülmüştür. Bu nedenle öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen etkileşimini arttıracak etkinlikler yapılabilir. Bu süreçte velinin öğrenciyle iletişimindeki olumsuz etkinin en aza indirilmesi için rehberlik sağlanabilir.

Kaynakça/Reference

- Abuhammad, S. (2020). Barriers to distance learning during the COVID-19 outbreak: A qualitative review from parents' perspective. *Heliyon*, 6(11), e05482.
- Agaton, C. B., & Cueto, L. J. (2021). Learning at home: parents' lived experiences on distance learning during COVID-19 pandemic in the Philippines. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 10(3), 901-911.
- Agostinelli, F., Doepke, M., Sorrenti, G., & Zilibotti, F. (2020). *When the great equalizer shuts down: Schools, peers, and parents in pandemic times* (No. w28264). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w28264>
- Alper, A. (2020). Pandemi sürecinde K-12 düzeyinde uzaktan eğitim: durum çalışması. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(1), 45-67. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.787735>
- Altınpulluk, H. (2021). Türkiye'deki öğretim üyelerinin covid-19 küresel salgın sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *GEFAD*, 41(1), 53-89.
- Arslan, K., Görgülü Arı, A., & Hayır Kanat, M. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim hakkında veli görüşleri. *Ulakbilge*, 57, 192-206.
- Arslan, Y., & Şumuer, E. (2020). Covid-19 döneminde sanal sınıflarda öğretmenlerin karşılaştıkları sınıf yönetimi sorunları. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(1), 201-230. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.791453>
- Aydın, C. H. (2011). *Açık ve uzaktan öğrenme: öğrenci adaylarının bakış açısı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Barger, M. M., Kim, E. M., Kuncel, N. R., & Pomerantz, E. M. (2019). The relation between parents' involvement in children's schooling and children's adjustment: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 145(9), 855-890. <https://doi.org/10.1037/bul0000201>
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397.
- Başaran, M., Ülger, I. G., Demirtaş, M., Kara, E., Geyik, C. & Vural, Ö. F. (2021). Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmenlerin Teknoloji Kullanım Durumlarının İncelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(37), 4619-4645. <https://doi.org/10.26466/opus.903870>
- Bozkurt, M., & Duran, M. (2021, 8-9 Mayıs). *İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Velilerinin Uzaktan Eğitim Sürecini Değerlendirmeleri (Afyon Örneği)* [Sözlü Bildiri]. VI. Uluslararası Battalgazi Bilimsel Çalışmalar Kongresi, İKSAD, Malatya.
- Cachón-Zagalaz, J., Sánchez-Zafra, M., Sanabrias-Moreno, D., González-Valero, G., Lara-Sánchez, A. J., & Zagalaz-Sánchez, M. L. (2020). Systematic review of the literature about the effects of the COVID-19 pandemic on the lives of school children. *Frontiers in Psychology*, 11. <https://dx.doi.org/10.3389%2Ffpsyg.2020.569348>
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2nd ed.). CA: Sage.
- Çarkoğlu, A., & Kalaycıoğlu, E. (2012). *Türkiye'de aile, iş ve toplumsal cinsiyet*. [Erişim Adresi: <http://kasaum.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/34/2013/11/turkiyedeaileisvetoplumsalcinsiyetraporu2.pdf>]
- Daniel, S. J. (2021). Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, 49, 91-96. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09464-3>
- Daniela, L., Rubene, Z., & Rudolfa, A. (2021). Parents' Perspectives on Remote Learning in the Pandemic Context. *Sustainability*, 13(7), 3640. <https://doi.org/10.3390/su13073640>
- Davis, C. R., Grooms, J., Ortega, A., Rubalcaba, J. A.-A., & Vargas, E. (2021). Distance learning and parental mental health during COVID-19. *Educational Researcher*, 50(1), 61-64. <https://doi.org/10.3102/0013189X20978806>
- Dong, C., Cao, S., & Li, H. (2020). Young children's online learning during COVID-19 pandemic: Chinese parents' beliefs and attitudes. *Children and youth services review*, 118, 105440.

- Doyle, O. (2020). COVID-19: Exacerbating educational inequalities. *Public Policy*.
- Epstein, J. (2011). *School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools*. Boulder, CO: Westview Press.
- Grolnick, W. S. (2016). Parental involvement and children's academic motivation and achievement. W. C. Liu, J. C. K. Wang, & R. M. Ryan (Eds.), *Building autonomous learners: perspectives from research and practice using self-determination theory* içinde (ss. 169–183). Singapore: Springer.
- Hamaidi, D. A., Arouri, Y. M., Noufal, R. K., & Aldrou, I. T. (2021). Parents' perceptions of their children's experiences with distance learning during the COVID-19 pandemic. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 22(2), 224-241.
- Hebebcı, M. T., Bertiz, Y., & Alan, S. (2020). Investigation of views of students and teachers on distance education practices during the Coronavirus (COVID-19) Pandemic. *IJTES*, 4(4), 267-282.
- İnci Kuzu, Ç. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde uygulanan ilkököl uzaktan eğitim programı (EBA TV) ile ilgili veli görüşleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(1), 505-527. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.720556>
- Janssen, L. H. C., Kullberg, M.-L. J., Verkuil, B., van Zwieten, N., Wever, M. C. M., van Houtum, L. A. E. M., Wentholt, W. G. M., & Elzinga, B. M. (2020). Does the COVID-19 pandemic impact parents' and adolescents' well-being? An EMA-study on daily affect and parenting. *PLoS One*, 15(10), Article e0240962. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0240962>
- Kırmızıgül, H. G. (2020). Covid-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *ASEAD*, 7(5), 283-289.
- Koç, E. (2020). An evaluation of distance learning in higher education through the eyes of course instructors. *AKÜNEĐ*, 3(1), 25-39.
- Kurt, K., Kandemir, M. A., & Çelik, Y. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *TÜBAD*, 6(1), 88-103.
- Lades, L. K., Laffan, K., Daly, M., & Delaney, L. (2020). Daily emotional well-being during the COVID-19 pandemic. *British Journal of Health Psychology*, 25(4), 902–911. <https://doi.org/10.1111/bjhp.12450>
- Lase, D., Zega, T. G. C., Daeli, D. O. & Zaluchu, S. E. (2021). Parents' perceptions of distance learning during Covid-19 pandemic in rural Indonesia. *Journal of Education and Learning (EduLearn)*, 16(1), 103-113.
- Lall, S., & Singh, N. (2020). COVID-19: Unmasking the new face of education. *IJRPS*, 11(SPL1), 48-53. <https://doi.org/10.26452/ijrps.v11iSPL1.2122>
- McCrorry Calarco, J., Meanwell, E., Anderson, E., & Knopf, A. (2020). Let's not pretend it's fun. How disruptions to families' school and childcare arrangements impact mothers' well-being. PsyArXiv. <https://doi.org/10.31235/osf.io/jyvk4>
- MEB (2021). *Haberler*. [Erişim Adresi:http://www.meb.gov.tr/meb_haberindex.php?dil=tr]
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. London: Sage Publication
- Misirli, O., & Ergulec, F. (2021). Emergency remote teaching during the COVID-19 pandemic: Parents experiences and perspectives. *Education and Information Technologies*. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10520-4>
- Nurmi, J. E., & Silinskas, G. (2014). Parents and their children's school lives-Commentary on the special issue, 'parents' role in children's school lives. *British Journal of Educational Psychology*, 84(3), 454-458.
- Özdoğan, A. Ç., & Berkant, H. G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.788118>
- Pomerantz, E. M., Wang, Q., & Ng, F. F.-Y. (2005). Mothers' affect in the homework context: The importance of staying positive. *Developmental Psychology*, 41(2), 414–427. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.41.2.414>
- Rumble, G. (2001). Re-inventing distance education, 1971-2001. *International Journal of Lifelong Education*, 20(1/2), 31-43.
- Schmidt, A., Kramer, A. C., Brose, A., Schmiedek, F., & Neubauer, A. B. (2021). Distance learning, parent-child interactions, and affective well-being of parents and children during the COVID-19

- pandemic: A daily diary study. *Developmental Psychology*, 57(10), 1719-1734. <http://dx.doi.org/10.1037/dev0001232>
- Tekin, O. (2020). Uzaktan eğitim kullanılan hizmet içi eğitim programlarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *EKU*, 16(1), 20-35. <https://doi.org/10.17244/eku.643224>
- TÜİK (2021). *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması*, 2021. [Erişim Adresi: [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2021-37437](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2021-37437)]
- Warlenda, S. V., Marlina, H., & Ismainar, H. (2021). Parents' perceptions of implementation of distance learning in elementary school during the Covid-19. *International Journal of Multidisciplinary Research and Growth Evaluation*, 2(1), 106-107.
- Weaver, J. L., & Swank, J. M. (2021). Parents' lived experiences with the COVID-19 pandemic. *TFJ*, 29(2), 136-142. <https://doi.org/10.1177/1066480720969194>
- UNESCO (2002). *Open and Distance Learning: trends, policy and strategy consideration*. [Erişim Adresi: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000128463>]
- UNESCO (2020). *COVID-19 Educational Disruption and Response*. [Erişim Adresi: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>]
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zaccoletti, S., Camacho, A., Correia, N., Aguiar, C., Mason, L., Alves, R. A., & Daniel, J. R. (2020). Parents' perceptions of student academic motivation during the COVID-19 lockdown: A cross-country comparison. *Frontiers in psychology*, 11.

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

The Covid-19 pandemic was first seen in our country in March 2020. After the first case, education was suspended at all levels, then education continued with distance education in order to prevent the spread of the coronavirus disease, and the 2019-2020 academic year was completed with distance education. In the 2020-2021 academic year, face-to-face education was gradually introduced. It is seen that the studies in the literature are mostly aimed at teachers and students, while studies for parents are limited. This study deals with the parents of students who started the first-year of primary school during the pandemic period. The first-year of primary school is not only an education level where students develop their academic skills such as reading and writing, but also an important education level where they can get to know the school, learn the school rules, and acquire a working discipline. Therefore, it can be said that the first-year determines the rest of the education life and the student should be well supported in this process. Since students are new to education in the first-year, the role of the family is great in their learning. In the 2020-2021 academic year, although first-year students started school with face-to-face education, they received most of their education at home via distance education. Therefore, families had to undertake more tasks during their children's education and indirectly participate in their education during the pandemic. In the literature, it can be said that the studies on primary school first-year students' parents are insufficient. In this study, it is aimed to determine the views of the parents of the students who started the first-year in the 2020-2021 academic year about distance education.

2. METHOD

In this study, a case study design, one of the qualitative research methods, was used to determine the views of the parents of first-year primary school students at distance education during the pandemic process. The study group of the research consists of the parents of the students who started the first-year of primary school in the 2020-2021 academic year. A semi-structured interview form developed by the researchers was used as a data collection tool. In the form, there are a total of 7 questions in order to determine the experiences and general opinions of the parents about distance education in the education process. Since the study was carried out during the pandemic, the interviews were conducted face-to-face with 14 participants after the end of the academic year, by communicating via video conference and phone, and paying attention to the social distance rules with 2 participants. Interviews lasted between 21-49 minutes. The audio recordings of the interviews recorded in the digital media were dictated by the researchers on the computer and transferred to the word processing program. After the transfer, a 148-page document was created with Times New Roman font, 12 points and single line spacing. Interview data were analyzed using the content analysis method. Categories and sub-categories were created by the researchers.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

Parents' views were analyzed and the statements obtained as a result of these analyzes were collected in 4 categories: education-teaching process (39.46%), home education (27.64%), interaction (23.80%) and support (9.10%). The education-teaching process category includes the education-teaching activities carried out during the pandemic. It consists of technology (41.30%), live lessons (32.38%) and student (26.32%) sub-categories. The home education category includes the educational activities carried out at home, the physical arrangements and the evaluation of the process in terms of parents. It consists of extracurricular process (46.24%), parent (30.06%) and environmental (23.70%) sub-categories. Interaction category refers to the interaction and communication of students, teachers and parents with each other. It consists of communication between stakeholders (89.93%) and intra-family communication (10.07%) sub-categories. Teachers, children, families and school management, who are stakeholders in the education process, have certain duties and responsibilities. While the process continues with distance education, the support expected from each stakeholder is of great importance. The support category consists of two sub-

categories including parent support (70.17%) and institutional support (29.83%). Parents' other opinions about distance education are grouped under 4 topics. The distance education preferences code includes the thoughts of the parents on the preferences of distance education after the pandemic. The recommendation code includes the statements of parents about how distance education can be done better. The continuous education code includes the opinions of parents expressing the sustainability of education through distance education during the pandemic period. The health code includes the opinions of parents who state that distance education reduces the anxiety of the disease caused by the pandemic.

As a result of the study, it was seen that the academic success of the students in distance education was above the expectations of the parents. It has been observed that parents make as much effort as teachers, and have responsibilities in addition to their home and work lives. Parents have been the biggest supporters of their children in all activities, both inside and outside the classroom. Parents provided educational, psychological and technological support to their children to complete their education. While the communication between student-teacher and student-student decreases during the pandemic process; interaction between parents and teachers has increased. Although there were some problems in terms of parents, teachers and students at the beginning of the pandemic in terms of technology, it was seen that they were overcome over time. Parents have the view that distance education can be used to support their children's education in the coming years, but it is not suitable for traditional first-year education. In addition, parents emphasized distance education as an important system that provides students uninterrupted education in cases where it is not possible for them to go to school, due to the reasons like pandemics and other diseases. In the study, it can be said that the perspective on distance education is generally positive. However, it was observed that there was a lack of interaction. For this reason, activities can be done to increase student-student and student-teacher interaction. In this process, guidance can be provided to minimize the negative effect of the parent's communication with the student.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 09.08.2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: E-96714346-050.99-30554

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Tüm yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden çıkar çatışması bulunmamaktadır.